

RAPORT O STANIE GMINY KOWALE OLECKIE ZA ROK 2020

maj 2021 r.

I. WSTĘP	str. 4
II. DANE O GMINIE	str. 4
II.1. Położenie	str. 4
II.2. Zarządzanie Gminą	str. 4
II.3. Demografia	str. 8
II.4. Jubileusze pożycia małżeńskiego	str. 11
III. GOSPODARKA PRZESTRZENNA	str. 11
III.1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	str. 11
III.2. Wydane decyzje administracyjne o warunkach zabudowy	str. 12
IV. OCHRONA ŚRODOWISKA I ROLNICTWO	str. 13
IV.1. Ochrona przyrody	str. 13
IV.2. Ochrona zwierząt	str. 13
IV.3. Ochrona klimatu i powietrza	str. 13
IV.4. Wody powierzchniowe i podziemne	str. 14
IV.5. Ochrona przed substancjami niebezpiecznymi	str. 15
IV.6. Obszary zielone	str. 15
IV.7. Rolnictwo	str. 15
IV.8. Gospodarka odpadami	str. 16
IV.9. Składowisko odpadów w Stożnem	str. 18
V. KOMUNIKACJA I DROGOWNICTWO	str. 19
V.1. Sieć drogowa	str. 19
V.2. Inwestycje drogowe	str. 19
V.3. Zezwolenie na przewóz osób	str. 20
VI. GOSPODARKA KOMUNALNA	str. 22
VI.1. System zaopatrzenia w wodę	str. 22
VI.2. Jakość wody pitnej	str. 25
VI.3. System kanalizacyjny	str. 25
VII. TURYSTYKA I GOSPODARKA	str. 28
VII.1. Turystyka	str. 28
VII.2. Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej	str. 28
VII.3. Koncesje na alkohol i liczba punktów sprzedaży alkoholu	str. 30
VII.4. Organizacje pozarządowe	str. 30
VII.5. Fundusz sołecki	str. 31
VII.6. Bezrobocie	str. 31
VIII. OŚWIATA I WYCHOWANIE	str. 32
VIII.1. Przedszkola i Punkty Przedszkolne	str. 32
VIII.2. Szkoły Podstawowe	str. 33
VIII.3. Zatrudnienie w placówkach oświatowych	str. 34
VIII.4. Baza lokalowa i wyposażenie szkół	str. 35
VIII.5. Projekty realizowane w placówkach szkolnych w latach 2017/2018	str. 35
IX. KULTURA I ZABYTKI	str. 36
IX.1. Gminny Centrum Kultury w Kowalach Oleckich	str. 36
IX.2. Gminna Biblioteka Publiczna w Kowalach Oleckich	str. 38
IX.3. Zabytki	str. 40
X. GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI	str. 42
X.1. Stan mienia komunalnego	str. 42
X.2. Sprzedaż	str. 43
X.3. Dzierżawa i najem	str. 44

X.4. Użytkowanie wieczyste	str. 44
XI. POMOC SPOŁECZNA I OCHRONA ZDROWIA.....	str. 44
XI.1. Działania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalach Oleckich.....	str. 44
XI.2. Pomoc środowiskowa i organizacja społeczności lokalnej	str. 45
XI.3. Udzielone świadczenia	str. 47
XI.4. Udzielone świadczenia w ramach zadań zleconych Gminie Kowale Oleckie	str. 47
XI.5. Poradnictwo specjalne	str. 47
XI.6. Wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej	str. 47
XI.7. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym opieki rodziców – rodzinna piecza zastępcza	str. 48
XI.8. Pomoc instytucjonalna świadczona przez system pomocy społecznej w Kowalach Oleckich	str. 48
XI.9. Domy Pomocy Społecznej.....	str. 49
XI.10. Ośrodki wsparcia	str. 49
XI.11. Środowiskowy Dom Samopomocy w Kowalach Oleckich	str. 49
XI.12. Świadczenia wynikające z polityki społecznej państwa i gminy.....	str. 52
XI.13. Samodzielny Publiczny Gminny Ośrodek Zdrowia w Kowalach Oleckich	str. 52
XI.14. Programy profilaktyczne	str. 53
XII. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	str. 57
XII.1. Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych	str. 57
XII.2. Zarządzanie kryzysowe	str. 59
XII.3. Obrona cywilna	str. 60
XIII. MAJĄTEK I BUDŻET GMINY	str. 60
XIII.1. Wykonanie budżetu	str. 60
XIII.2. Dochody	str. 60
XIII.3. Wydatki	str. 61
XIII.4. Przychody i rozchody	str. 62
XIV. ZAKOŃCZENIE	str. 63

ROZDZIAŁ I WSTĘP

Raport o stanie gminy Kowale Oleckie został opracowany w oparciu o art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 713) i jest podsumowaniem działalności Wójta za 2020 r., w szczególności z realizacji polityk, programów, strategii oraz uchwał Rady Gminy. Opracowany został na podstawie informacji przekazanych przez pracowników Urzędu Gminy, jednostek organizacyjnych i instytucji. Przedstawia sytuację Gminy pod względem gospodarki, środowiska, zagospodarowania przestrzennego, społeczeństwa oraz zarządzania Gminą. Zawiera również dane o budżecie Gminy, dochodach i wydatkach.

Raport pozwala w sposób obiektywny przyjrzeć się tendencjom rozwojowym oraz zmianom, jakie zachodzą w różnych sferach funkcjonowania Gminy Kowale Oleckie i codziennego życia jej mieszkańców.

ROZDZIAŁ II DANE O GMINIE

II. 1. Położenie

Gmina Kowale Oleckie jest gminą wiejską, położoną w powiecie oleckim, w północno-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego. Od północy sąsiaduje z gminami Gołdap i Banie Mazurskie, od wschodu z gminą Filipów położoną w województwie podlaskim, od południa z gminami Olecko i Świętajno, zaś od zachodu z gminą Kruklanki. Gmina zajmuje obszar 251,53 km² co stanowi 28,79 % powierzchni powiatu oleckiego.

Mapa.II.1. Położenie gminy Kowale Oleckie w województwie warmińsko-mazurskim.

II. 2. Zarządzanie Gminą

Podstawowym celem działalności Urzędu jest zapewnienie interesantom profesjonalnej i przyjaznej obsługi. Urząd realizuje zadania własne oraz zadania zlecone przez administrację rządową. Do zadań własnych Gminy należy dbałość o porządek publiczny, oświatę, kulturę, infrastrukturę, pomoc społeczną, ochronę środowiska.

Natomiast zadania zlecone przez administrację rządową – dotyczą spraw obywatelskich, stanu cywilnego, wyborów, obronności i pomocy społecznej.

Władze Gminy

Wójt jest organem wykonawczym, którego kadencja trwa 5 lat. Wójt wykonuje uchwały Rady Gminy i zadania określone przepisami prawa. Do zadań Wójta należy w szczególności: opracowywanie strategii, programów rozwoju, gospodarowanie mieniem komunalnym, wykonywanie budżetu.

Funkcję Wójta sprawuje Krzysztof Locman.

Urząd Gminy wykonuje zadania mające na celu realizację spoczywających na Gminie zadań własnych, zadań zleconych, zadań wykonywanych na podstawie porozumienia z organami administracji rządowej (zadań zleconych), zadań publicznych powierzonych Gminie w drodze zawartych porozumień.

W skład kierownictwa Urzędu wchodzi:

Sekretarz Gminy – Teresa Kołodzińska-Sieńko, Skarbnik Gminy – Dorota Zaniewska, p.o. Kierownika Referatu ds. Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, Ewidencji Działalności Gospodarczej – Piotr Masalski, Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego – Jolanta Guziewska.

Rada Gminy

Rada Gminy jest organem stanowiącym i kontrolnym wybieranym na pięcioletnią kadencję. Do właściwości Rady Gminy należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania Gminy. Są to m.in.: uchwalanie statutu Gminy, uchwalanie budżetu Gminy, uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, podejmowanie uchwał w sprawach podatków i opłat w granicach określonych w odrębnych ustawach. Rada obraduje na sesjach zwołanych przez Przewodniczącego Rady Gminy. Termin sesji, jej miejsce i porządek obrad podaje się do wiadomości mieszkańców oraz stworzona jest możliwość śledzenia transmisji na żywo poprzez system eSesja.czy też odtworzenie obrad z pliku zamieszczonego na Portalu Gminy Kowale Oleckie <http://www.kowaleoleckie.eu/>.

Ustawowy skład Rady Gminy Kowale Oleckie wynosi 15 radnych. Na dzień 31 grudnia 2020 roku Rada Gminy funkcjonowała w składzie 14 osobowym:

Teresa Truchan – Przewodnicząca Rady, Jerzy Koloszewski – Wiceprzewodniczący Rady, Radni: Henryk Baranowski, Małgorzata Babiarsz, Barbara Gulbierz, Justyna Kościeszka, Zbigniew Miszkiel, Jan Niedźwiedzki, Wanda Obuchowska, Joanna Sinderewicz, Dariusz Sznal, Beata Szulińska, Grzegorz Szuliński, Ewa Ścipień.

Dwukrotnie ogłaszane wybory uzupełniające nie przyniosły spodziewanego odzewu (nie zarejestrowano żadnego komitetu wyborczego)

Sprawozdanie z realizacji uchwał Rady Gminy w Kowalach Oleckich w 2020 r.

W 2020 roku Rada Gminy w Kowalach Oleckich obradowała i podejmowała rozstrzygnięcia na 10 posiedzeniach. Odbyła 38 posiedzeń komisji. W sprawach należących do jej kompetencji podjęła 82 uchwały, w tym dotyczących:

- budżetu i finansów – 40
- oświaty – 1
- administracji i ustroju gminy – 4
- gospodarki komunalnej i ochrony środowiska – 21
- gospodarki przestrzennej – 4
- pomocy społecznej – 5
- inne - 7 (m.in. rozpatrzenie skarg, przekazania pisma wg właściwości)

W posiedzeniach uczestniczyli: Wójt Kowali Oleckich, Sekretarz Gminy, Skarbnik Gminy. Od miesiąca marca, ze względu na pandemię, w sesjach rady gminy w sposób bezpośredni nie uczestniczyli dyrektorzy/kierownicy jednostek organizacyjnych Gminy, sołtysi oraz publiczność. Protokoły ze wszystkich posiedzeń oraz podjęte na nich uchwały organ wykonawczy Gminy udostępnił do publicznego wglądu, publikując je w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Kowalach Oleckich.

Stosownie do art. 86 i art. 90 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, ze zm.) uchwały były przekazywane do organów nadzoru, tj. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego i Regionalnej Izby Obrachunkowej - w zakresie spraw finansowych. 30 uchwał zostało opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Rozstrzygnięcia nadzorcze:

- rozstrzygnięcia nadzorcze Wojewody Warmińsko – Mazurskiego – 8
- uchwały Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie – 2

Oświadczenia, stanowiska Rady Gminy:

Na sesji w dniu 29 grudnia 2020 r. Rada Gminy wystosowała do instytucji rządowych apel w sprawie budowy międzynarodowej linii kolejowej Rail Baltica.

Przynależność Gminy Kowale Oleckie do krajowych i regionalnych organizacji samorządowych, stowarzyszeń, związków, itp.

Tabela.II.1.Przynależność Gminy Kowale Oleckie do związków i stowarzyszeń wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r.

L.p.	Nazwa	Dokument przynależności (uchwała , porozumienie, itp.)
Związki		
1.	Związek Gmin Warmińsko Mazurskich w Olsztynie	Uchwała Nr VII/50/99 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 6 lipca 1999 roku w sprawie przystąpienia do Związku Gmin Warmińsko – Mazurskich
2.	Związek Międzygminny „Gospodarka Komunalna” w Elku	Uchwała Nr XXV/178/05 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 31 marca 2005 roku w sprawie przystąpienia Gminy Kowale Oleckie do Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna” w Elku i przyjęcia Statutu Związku
Stowarzyszenia		
1.	Stowarzyszenie Samorządów Polskich „Euroregionu Niemen” w Suwałkach	Uchwała Nr XVI/102/2000 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 29 maja 2000 roku w sprawie przystąpienia do Stowarzyszenia Gmin Euroregionu „Niemen”
2.	Stowarzyszenie Powiatów, Miast i Gmin „Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana” w Olecku	Uchwała Rady Gminy Kowale Oleckie Nr X/80/03 z dnia 29 października 2003 roku w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie Gminy Kowale Oleckie do stowarzyszenia powiatów, miast i gmin Elk-Olecko, Gołdap
3.	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Lider w EGO” w Olecku	Uchwała nr XIV/111/08 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 21 kwietnia 2008 roku w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie Gminy Kowale Oleckie do Stowarzyszenia lokalna Grupa Działania „Lider w EGO”

Partnerstwo na gruncie krajowym lub zagranicznym

Gmina nie należy do zrzeszeń o charakterze międzynarodowym (art. 4 ust. 5 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o zasadach przystępowania jednostek samorządu terytorialnego do międzynarodowych zrzeszeń społeczności lokalnych i regionalnych Dz. U. z 2000 r. Nr 91, poz. 1009, ze zm. - wskazuje, że przynależność do tego rodzaju zgrupowań musi poprzedzać zgoda ministra właściwego do spraw zagranicznych)

Rada Społeczna SPGOZ w Kowalach Oleckich

Rada Społeczna Samodzielnego Publicznego Gminnego Ośrodka Zdrowia w Kowalach Oleckich odbyła 3 posiedzenia (podjęto 2 uchwały)

Skład Rady Społecznej:

1. Krzysztof Locman – przewodniczący
2. Paweł Modrakowski – przedstawiciel Wojewody Warmińsko – Mazurskiego
3. Małgorzata Babiarsz – przedstawiciel Rady wybrany przez Radę Gminy
4. Sinderewicz Joanna - przedstawiciel Rady wybrany przez Radę Gminy
5. Teresa Truchan - przedstawiciel Rady wybrany przez Radę Gminy

Rada Programowa Gminnego Centrum Kultury w Kowalach Oleckich

Rada Programowa Gminnego Centrum Kultury w Kowalach Oleckich odbyła 2 posiedzenia.

Skład Rady Programowej GCK:

1. Krzysztof Locman – przewodniczący
2. Janina Szczęsna – przedstawiciel środowisk twórczych
3. Teresa Truchan – przedstawiciel Rady Gminy Kowale Oleckie
4. Jerzy Koloszewski - przedstawiciel Rady Gminy Kowale Oleckie

Rada Programowa GCK pozytywnie zaopiniowała:

- sprawozdanie finansowe za I półrocze 2020 r. ,
- plan rzeczowo – finansowy na 2021 r.

Liczba zebrań wiejskich w sołectwach i ich charakter

Liczba zebrań łącznie – 1:

- 1) liczba zebrań wyborczych (wybory sołtysa i rady sołectwej) - 1
- 2) zebranie tematyczne - 0

Niewielka liczba zebrań wiejskich wynika m.in. z ograniczeń wynikających z obostrzeń sanitarnych z powodu pandemii.

II. 3. Demografia

Gmina Kowale Oleckie na dzień 31 grudnia 2020 r. liczyła 4 887 mieszkańców, w tym 2 410 kobiet i 2 477 mężczyzn.

Na terenie gminy położonych jest 44 miejscowości. Największymi wsiami Gminy są: Kowale Oleckie (1805 mieszkańców), Stożne (383 mieszkańców), Drozdowo (214 mieszkańców), Sokółki (201 mieszkańców), Golubki (178 mieszkańców).

Tabela.II.2.Liczba ludności gminy Kowale Oleckie wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r.

L.p.	Sołectwo	Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców	Urodzenia	Zgony
1.	Bialskie Pola	Bialskie Pola	40	-	-
2.	Borkowiny	Borkowiny	141	4	3
3.	Chelchy	Chelchy	49	2	3
4.	Cicha Wólka	Cicha Wólka	59	1	2
5.	Czerwony Dwór	Czerwony Dwór	90	-	2
		Borki	27	-	-
		Główka	10	-	-
		Koniszki	3	-	1
		Leśny Zakątek	27	-	-
		Rogojny	0	-	-
		Wierzbianki	23	-	1
6.	Czukty	Czukty	52	1	-
7.	Dorsze	Dorsze	51	1	-
		Piastowo	17	1	-
8.	Drozdowo	Drozdowo	214	1	3
		Drozdówko	27	1	1
9.	Golubie Wężewskie	Golubie Wężewskie	62	3	1
10.	Golubki	Golubki	178	-	5
11.	Gorczyce	Borysowo	0	-	-
		Budki	0	-	-
		Daniele	116	3	1
		Gorczyce	16	-	-
12.	Guzy	Guzy	56	-	2
13.	Jabłonowo	Jabłonowo	109	-	-
14.	Kiliany	Kiliany	61	2	-
		Kilianki	29	-	1
15.	Kowale Oleckie	Kowale Oleckie	1 805	11	44
16.	Lakiele	Lakiele	152	2	1
		Kucze	36	-	-
17.	Monety	Monety	89	2	3
18.	Rogówko	Rogówko	69	-	1
19.	Sokółki	Sokółki	201	2	3
		Mściszewo	70	2	-
		Żydy	60	-	2
20.	Stacze	Stacze	144	1	4
21.	Stożne	Stożne	383	4	1
22.	Szarejki	Szarejki	91	2	1
23.	Szeszki	Szeszki	42	-	2
24.	Szwalk	Szwalk	72	2	-
		Mazury	26	-	1
		Zawady Małe	2	-	-
25.	Wężewo	Gościrady	0	-	-
		Wężewo	150	5	-
26.	Zawady Oleckie	Zawady Oleckie	38	-	-
Ogółem			4 887	53	89

Tabela. II.3. Struktura ludności według płci i wieku – stan na 31 grudnia 2020 r.

Wiek	0-6		7-15		16-19		20-60 K 20-65 M		Pow. 60	Pow. 65
Płeć	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
Razem	164	177	245	250	111	111	1299	1668	591	271

W Gminie Kowale Oleckie kobiety stanowią 49,31%, mężczyźni – 50,69% ogólnej liczby mieszkańców.

Tabela. II.4. Ludność Gminy wg płci w latach 2014-2020

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
KOBIETY	2682	2639	2589	2541	2473	2441	2410
MĘŻCZYŹNI	2746	2704	2680	2646	2566	2535	2477
OGÓŁEM	5428	5343	5269	5187	5039	4976	4887

Wykres II.1. Ludność Gminy Kowale Oleckie w latach 2014-2020

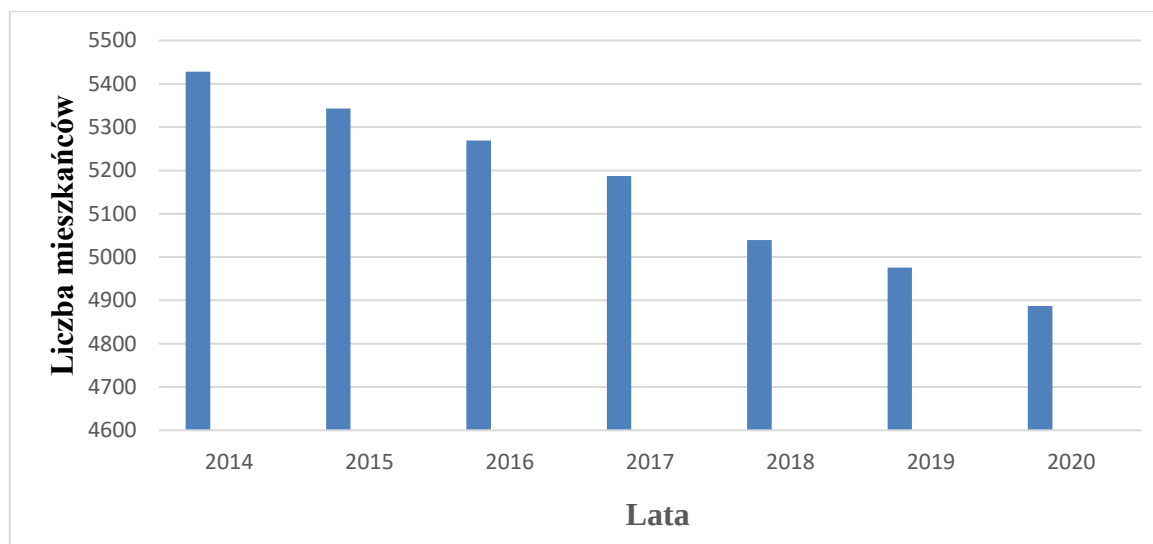

Tabela. II.5. Przemieszczenia ludności gminy w latach 2014-2020

RODZAJ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ZAMELDOWANIA	112	120	119	134	149	140	151
WYMELDOWANIA	168	255	229	246	263	246	254

Tabela. II.6. Statystyka urodzeń, zawartych małżeństw i zgonów w Gminie Kowale Oleckie w latach 2014-2020

ROK	URODZENIA	MAŁŻEŃSTWA	ZGONY
2014	44	25	73
2015	47	29	55
2016	50	41	62
2017	55	29	66
2018	54	38	65
2019	42	32	67
2020	53	26	89

II. 4. Jubileusze pożycia małżeńskiego

Tabela.II.7. Jubileusze długoletniego pożycia małżeńskiego

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
50 lecie	7	3	8	9	7	4	10
55 lecie	4	4	5	2	3	2	0
60 lecie	2	3	1	1	0	0	1
65 lecie i więcej	0	0	0	0	0	0	2

ROZDZIAŁ III GOSPODARKA PRZESTRZENNA

III. 1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Podstawowe kierunki zagospodarowania gminy wyznacza studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Jest to dokument planistyczny o charakterze ogólnym, obejmujący obszar całej gminy. Celem studium jest określenie polityki przestrzennej gminy i lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie gminy obowiązuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kowale Oleckie uchwalone uchwałą Nr RG.0007.277.2014 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 14 listopada 2014 r. Uszczegółowienie zasad zagospodarowania terenów następuje w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Tabela.III.1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego Gminy Kowale Oleckie

Lp.	Nazwa miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	Numer i data uchwały Rady Gminy
1.	Miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Kowale Oleckie	Uchwała Nr V/38/2003 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 9 kwietnia 2003 r.

2.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów złóż kruszywa „Stożne IV” i „Stożne V” we wsi Stożne w gminie Kowale Oleckie	Uchwała Nr VIII/66/2003 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 4 września 2003 r.
3.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów złóż kruszywa „Stożne VI” we wsi Stożne Golubki w gminie Kowale Oleckie	Uchwała Nr VIII/67/2003 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 4 września 2003 r.
4.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Gorczyce w gminie Kowale Oleckie (złoża kruszywa naturalnego „GORCZYCE”)	Uchwała Nr XXIV/175/2005 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 11 lutego 2005 r.
5.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Kowale Oleckie w części obrębu geodezyjnego Kowale Oleckie, Monety, Gorczyce i Kucze	Uchwała Nr RG.0007.99.2016 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 17 marca 2016 r.
6.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Sokółki w miejscowości Sokółki w Gminie Kowale Oleckie	Uchwała Nr RG.0007.61.2019 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 6 sierpnia 2019 r.

Ponadto Rada Gminy Kowale Oleckie w roku 2020 podjęła następującą uchwałę:

- w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Kowale Oleckie - uchwała Nr RG.0007.96.2020 z dnia 13.02.2020 roku,

W przypadku, gdy dla określonego terenu nie uchwalono miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, przedsięwzięcia są realizowane w drodze ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

III.2. Wydane decyzje administracyjne o warunkach zabudowy

Tabela.III.2 Zestawienie decyzji o warunkach zabudowy w gminie Kowale Oleckie wydanych latach 2016 - 2020 z podziałem na funkcje.

PRZEZNACZENIE	ROK					
	2016	2017	2018	2019	2020	RAZEM
Obiekty mieszkalne	9	9	13	14	17	62
Obiekty usługowe	-	-	1	-	4	5
Obiekty produkcyjne	1	1	1	2	-	5
Obiekty garażowe, gospodarcze, magazynowe	4	4	7	4	-	19
Obiekty zabudowy zagrodowej	1	1	2	2	2	8
Obiekty rekreacyjne	-	-	1	2	3	6
Zmiana przeznaczenia	3	3	4	1	2	13
Infrastruktura techniczna	2	2	-	-	-	4
RAZEM	20	20	29	25	28	122

ROZDZIAŁ IV OCHRONA ŚRODOWISKA I ROLNICTWO

IV.1. Ochrona przyrody

Gmina Kowale Oleckie charakteryzuje się dość wysokim wskaźnikiem lesistości wynoszącym ponad 37% powierzchni gminy, co stanowi wartość wyższą od średniej krajowej (29,6%), średniej wojewódzkiej (31,4%) i średniej powiatowej około (30,0%).

Na terenie gminy Kowale Oleckie znajdują się obszary cenne przyrodniczo, objęte ochroną prawną wynikającą z ustawy o ochronie przyrody. Są to: 2 obszary sieci Natura 2000 (Obszar specjalnej ochrony ptaków Puszcza Borecka – 18 963 ha, Obszar specjalny ochrony siedlisk Ostoja Borecka – 25 340 ha), 3 Obszary Chronionego Krajobrazu (Obszar Chronionego Krajobrazu Puszczy Boreckiej - 22 861 ha, Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórz Szeskich – 12 495 ha, Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Oleckich – 10 521 ha), 5 rezerwatów przyrody: Cisowy Jar (10,7 ha florystyczny, stanowiska cisa), Wyspa Lipowa na jeziorze Szwalk Wielki (florystyczny 2,7 ha drzewostan lipy), Mazury (372,6 ha krajobrazowy zespół wodno-leśny Puszczy Boreckiej), Lipowy Jar (zachowanie drzewostanu i rzeźby terenu pow. 49,54 ha) oraz Borki (zachowanie naturalnych zbiorowisk leśnych) oraz 16 pomników przyrody, w tym grupy drzew oraz pojedyncze drzewa.

IV. 2. Ochrona zwierząt

Zadaniem własnym Gminy jest między innymi zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom. Corocznie przyjmowany jest Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganiu bezdomności zwierząt na terenie Gminy Kowale Oleckie. W 2020 r. taki program Rada Gminy Kowale Oleckie przyjęła uchwałą nr RG.0007.106.2020 w dniu 26 marca 2020 r. Umowę na wyłapywanie oraz zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom na terenie Gminy w roku 2020 realizowało schronisko dla bezdomnych zwierząt w Bystrym k/Giżycka.

Wykonując zadania określone w programie opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Kowale Oleckie zapewniono miejsce tymczasowej opieki dla zwierząt hodowlanych w gospodarstwie rolnym w miejscowości Rogówko.

IV. 3. Ochrona klimatu i powietrza

W maju 2015 r. przyjęto do realizacji „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Kowale Oleckie. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej jest dokumentem średniookresowym, który wyznacza cele i działania na kilka lat. W proces tworzenia Planu zostały zaangażowane różne grupy interesariuszy z terenu gminy, wśród których byli władze gminy, pracownicy urzędu gminy, władze i pracownicy jednostek organizacyjnych gminy, a także przedstawiciele lokalnego społeczeństwa i przedsiębiorców. Plan został poddany procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października

2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Gmina Kowale systematycznie od wielu lat realizuje działania zmierzające do zmniejszenia zużycia energii oraz mniejszej emisji zanieczyszczeń. Wynikają one z przyjętych i systematycznie aktualizowanych dokumentów strategicznych Gminy, w tym Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Gminy Kowale Oleckie. Główny cel Planu Gospodarki Niskoemisyjnej to: redukcja emisji zanieczyszczeń o 20% do 2020 r. w stosunku do roku bazowego na terenie gminy Kowale Oleckie. Proces wdrażania jest złożonym przedsięwzięciem, wymagającym dobrego przygotowania i stałej komunikacji ze społeczeństwem. W Planie zostały określone podstawowe źródła emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych na obszarze gminy, którymi w największym stopniu są emitery lokalne. Uwzględniając możliwości finansowe Gminy, jak również możliwości wsparcia zewnętrznymi środkami władze wybierają do realizacji zrównoważony wariant działań, dający pewność realizacji zakładanych efektów ekologicznych i wyznaczonych celów, który w ostatnich latach nakierowany jest przede wszystkim na podniesienie standardów w jakości i bezpieczeństwie układów komunikacyjnych poprzez stałą realizację inwestycji drogowych oraz promowania zastosowań odnawialnych źródeł energii ale także zakupu wysokosprawnych urządzeń spalinowych do obsługi mieszkańców i utrzymania zasobów Gminy.

IV.4. Wody powierzchniowe i podziemne

wody powierzchniowe

Na terenie gminy Kowale Oleckie brak jest większych cieków powierzchniowych. Do najważniejszych należą cieki: Jarka i Ełk (zwana Czarną Strugą), Mazurka oraz Jegrznia (Lega), a także strumień płynący po wschodnim obrzeżu Puszczy Boreckiej. Rzeka Jarka jest źródłową strugą rzeki Gołdapy. Źródła tej rzeki znajdują się na terenie gminy w północno-wschodniej części wsi Szarejki. Rzeka Ełk (Czarna Struga) ma swoje źródła nieopodal miejscowości Siedliska, około 12 km od Gołdapi i płynie w kierunku południowym. Przepływa przez jeziora: Szwałk, Piłwąg, Łażno, Litygajno, Łaśmiady, Straduny, Maleckie i Ełckie, zmieniając kilkakrotnie swoją nazwę (Czarna Struga, Łażna Struga, Ełk). Kończy swój bieg wpływając do Biebrzy. Rzeka Jegrznia (Lega) jest prawobrzeżnym dopływem Biebrzy. Źródła Jegrzni zlokalizowane są na północny – zachód od wsi Szarejki. Rzeka Mazurka płynąca w zachodniej części gminy Kowale Oleckie jest dopływem jeziora Łażno, do którego uchodzi w południowo-wschodniej jego części.

Gmina charakteryzuje się występowaniem małej ilości jezior. Większe ich skupienie występuje jedynie w południowo-zachodniej części gminy. Występujące na terenie gminy jeziora są pochodzenia rynnowego, przepływowe. Do największych należą m.in. Szwałk Mały, Szwałk Wielki, Piłwąg. Jezioro Szwałk Wielki jest największym zbiornikiem na terenie gminy i zajmuje powierzchnię ponad 2 km². Jego maksymalna głębokość to ok. 11 m. Wiele małych jezior przechodzi proces eutrofizacji, który prowadzi do przekształcenia tych zbiorników w płytkie stawy, zamieniające się kolejno w torfowiska wysokie.

wody podziemne

Na całym obszarze gminy dominuje czwartorzędowe piętro wodonośne. Występujące wody podziemne są średniej jakości i wymagają uzdatniania. Są również wody, w których stwierdzono przekroczenie wartości dopuszczalnych dla wód do picia. Na obniżenie jakości wód mają wpływ przede wszystkim takie wskaźniki jak – żelazo, mętność i barwa. Mają one pochodzenie naturalne. Obecne w dużych ilościach żelazo (Fe), wraz z towarzyszącym mu manganem (Mn), jest charakterystyczne dla czwartorzędowych osadów wodnolodowcowych. Z obecnością związków Fe i Mn oraz substancji organicznej związane są też mętność i barwa wód.

IV.5. Ochrona przed substancjami niebezpiecznymi

Gmina Kowale Oleckie w okresie od 01.04.2020 r. do 31.07.2020 r. zrealizowała zadanie pn. „Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Kowale Oleckie”. Zadanie było zrealizowane na podstawie zawartej w dniu 01 października 2019 r. umowy dotacyjnej z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie. Realizacja wskazanego zadania jest elementem „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 –2032”.

IV.6. Obszary zielone

Na terenie gminy Kowale Oleckie znajdują się tereny zieleni, które służą mieszkańcom jako tereny wypoczynkowe, do zabaw dla dzieci, a także podnoszą standard miejscowości, estetykę i funkcjonalność. Takie tereny znajdują się w większości miejscowościach.

Największym terenem w gminie Kowale Oleckie jest park spacerowo – wypoczynkowy położony w Kowalach Oleckich pomiędzy ul. Kościuszki i ul. Dworcową, z licznymi alejkami, ławkami, placem zabaw dla dzieci oraz elementami siłowni zewnętrznej. W pozostałych miejscowościach gminy obiekty te zostały utworzone jako tereny rekreacyjne często z funkcjami wypoczynkowo – sportowymi, jak np. w miejscowościach: Stożne, Sokółki, Jabłonowo, Szwałk, Golubki, Borokowiny, Drozdowo. Od 2020 roku w Kowalach Oleckich i w Sokółkach funkcjonują Otwarte Strefy Aktywności, które zostały utworzone przy wsparciu środkami rządowymi przez Ministerstwo Sportu i Turystyki.

IV.7. Rolnictwo

Gmina Kowale Oleckie jest gminą, w której rolnictwo dominuje. Jest to przede wszystkim działalność wykonywana przez osoby fizyczne. Użytki rolne zajmują powierzchnię około 53% powierzchni gminy. W produkcji zwierzęcej przeważa chów bydła mlecznego i opasowego. Gleby są ważnym składnikiem środowiska naturalnego. Występuje tu mozaika gleb brunatnych i bielcowych oraz czarne ziemie i mady. Gleby brunatne występują na terenach pagórkowatych falistych, na skale macierzystej, którą jest glina zwałowa i piaski

gliniaste. Gleby bielcowe utworzyły się na piaskach glaciofluwialnych. Największe zróżnicowanie typów, rodzajów i gatunków gleb występuje w obrębie Wzgórz Szeskich. Najlepsze gleby – klasy III oraz IV bonitacyjnej należące do kompleksu 2-ego (pszennego dobrego) i 4-ego (żytniego bardzo dobrego), występują głównie w rejonie miejscowości: Jabłonowo, Sokółki, Guzy, Szeszki, Szwałk, Borkowiny, Chełchy, Kowale Oleckie, Kucze, Gorczyce, Drozdowo i Lakiele. Mniej korzystne gleby, tj. kompleksu 3-ego (pszennego wadliwego) oraz kompleksu 5-ego (żytniego dobrego) występują w rejonie miejscowości: Kowale Oleckie, Jabłonowo, Szwałk, Wężewo, Kucze, Drozdowo, Zawady Oleckie, Szarejki, Monety, Kiliany, Kilianki, Stożne i Golubie Węzewskie. Udział gruntów ornych o poszczególnych klasach bonitacyjnych przesądza o strukturze upraw, wśród których dominuje kukurydza na kiszonkę w ilości ponad 400 ha. Pozostałe uprawy to zboża: pszenica ozima i jara około 850 ha, żyto – 25 ha, mieszanki zbożowe – 1800 ha, owies – 180 ha, pszenżyto – 600 ha, jęczmień – 150 ha, rzepak – 400 ha.

Na uwagę zasługuje stosunkowo wysoki odsetek powierzchni łąk i pastwisk (również na gruntach ornych), co umożliwia dalszy rozwój hodowli bydła. Ze względu na chorobę ASF wiele gospodarstw rolnych specjalizujących się również w hodowli trzody chlewnej, decyzją Inspektoratu Weterynarii musiało w 2020 roku zaprzestać tej hodowli.

Tabela. IV.1. Liczba gospodarstw rolnych według powierzchni

Lp.	Gospodarstwa rolne o powierzchni	Gmina Kowale Oleckie	
		Liczba gospodarstw	Struktura w % w ilości gospodarstw
1.	od 1,00 do 1,99 ha	169	23,25
2.	od 2,00 do 4,99 ha	160	22,01
3.	od 5,00 do 9,99 ha	101	13,89
4.	od 10,00 do 14,99 ha	75	10,32
5.	od 15,00 do 19,99 ha	52	7,15
6.	od 20,00 do 49,99 ha	130	17,88
7.	od 50,00 do 99,99 ha	29	3,99
8.	100 ha i więcej	11	1,51
	w tym: powyżej 300 ha	3	0,41
	Razem	727	100

Powyższe dane wskazują, że gospodarstwa rolne małe – o powierzchni do 10 ha, stanowią 439 gospodarstw rolnych co stanowi ponad 60% z ogólnej ich liczby tj. 727 wszystkich gospodarstw.

IV. 8. Gospodarka odpadami

Z dniem 1 lipca 2020 roku Gmina Kowale Oleckie wdrożyła Wspólny System Segregacji Odpadów (WSSO) zgodnie z którym zaczął obowiązywać system zbiórki odpadów

w systemie pojemnikowo/workowym z podziałem na frakcje: metale i tworzywa sztuczne, papier, szkło, odpady ulegające biodegradacji oraz odpady zmieszane/resztkowe. Ponadto na terenie gminy selektywnie zbierane są także frakcje: zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, szkło, złom metalowy, inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe, odpady wielkogabarytowe, popiół paleniskowy, odpady niebezpieczne (przeterminowane leki, baterie i akumulatory, świetlówki i inne odpady zawierające rtęć, oleje i tłuszcze jadalne, chemikalia), zużyte baterie i akumulatory, zużyte opony oraz odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych, powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych (igły i strzykawki) oraz tekstylia i odzież.

Na terenie gminy Kowale Oleckie systemem odbioru odpadów objęte były wszystkie nieruchomości (zamieszkałe i niezamieszkałe).

Podmiotami świadczącymi usługę odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości były: Firma Handlowo Usługowa EKO s.c. z siedzibą w Jeleniewie (w pierwszym półroczu 2020) oraz Koma Ełk Sp. z o.o. (w drugim półroczu 2020) . Instalacją do której trafiały odpady w celu ich zagospodarowania był Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w Siedliskach k/Ełku (w ramach członkostwa Gminy w Związku Międzygminnym „Gospodarka Komunalna”)

Łączna ilość odpadów komunalnych odebrana w 2020 roku z terenu gminy i przekazana do zagospodarowania wyniosła - 852 Mg w tym:

- papier i tektura- 7,4 Mg
- metale i tworzywa sztuczne- 45,82 Mg
- szkło- 46,02 Mg
- odpady biodegradowalne- 6,82 Mg
- odpady zmieszane/resztkowe -684,38 Mg
- odpady wielkogabarytowe -26,48 Mg
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny - 5,06 Mg
- popiół paleniskowy -29,38 Mg
- pozostałe- 0,94 Mg

Przyjęte w 2020 roku metody naliczenia opłaty za gospodarowanie odpadami:

- nieruchomości zamieszkałe – od 1 mieszkańca;
- nieruchomości niezamieszkałe:
 - za pojemnik/worek przy jednorazowym odbiorze
 - roczna opłata ryczałtowa (domki letniskowe oraz inne nieruchomości rekreacyjno-wypoczynkowe)

Obowiązujące w 2020 roku stawki opłat:

nieruchomości zamieszkałe

Sposób gromadzenia odpadów	Okres naliczenia	
	I-VI	VII-XII
selektywny	16,00 zł	29,00 zł
nieselektywny	18,00 zł	58,00 zł

nieruchomości niezamieszkałe

Sposób gromadzenia odpadów	Okres naliczenia	
	I-VI	VII-XII
<i>selektywny</i>		
- worek 50 l	-	7,57 zł
-worek 120 l	-	18,19 zł
-worek 160 l	-	24,25 zł
- worek 240 l	-	36,38 zł
- pojemnik 120 l	24,00 zł	6,34 zł
- pojemnik 240 l	45,00 zł	12,69 zł
- pojemnik 660 l	110,00 zł	34,92 zł
- pojemnik 1100 l	185,00 zł	58,20 zł
- kontener KP 7	830,00 zł	370,36 zł
- opłata ryczałtowa	138,00 zł	138,00 zł
<i>nieselektywny</i>		
- worek 50 l	-	15,14 zł
-worek 120 l	-	36,38 zł
-worek 160 l	-	48,50 zł
- worek 240 l	-	72,76 zł
- pojemnik 120 l	25,00 zł	12,68 zł
- pojemnik 240 l	50,00 zł	25,38 zł
- pojemnik 660 l	137,00 zł	69,84 zł
- pojemnik 1100 l	229,00 zł	116,40 zł
- kontener KP 7	1457,00 zł	740,72 zł
- opłata ryczałtowa	276,00 zł	276,00 zł

IV.9. Składowisko odpadów w Stożnem

Zamknięte i zrehabilitowane składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne zlokalizowane jest w m. Stożne gm. Kowale Oleckie na działce o nr geod. 175/43.

Rekultywację zakończono w 2012 roku. Obecnie prowadzony jest monitoring poeksploatacyjny.

ROZDZIAŁ V KOMUNIKACJA I DROGOWNICTWO

V.1. Sieć drogowa

Na sieć drogową Gminy Kowale Oleckie składają się drogi:

- krajowe,
- wojewódzkie,
- powiatowe,
- gminne (w tym drogi wewnętrzne – ulice, drogi dojazdowe do gruntów i gospodarstw).

Drogi krajowe przebiegające przez teren gminy:

- Nr 65 Gołdap – Bobrowniki (odc. w granicach gminy o dł. 15 km),

Drogi wojewódzkie przebiegające przez teren gminy:

- Nr 652 Kowale Oleckie z DW 653 w Suwałki (odc. w granicach gminy o dł. 7 km)

Drogi powiatowe o długości 100 km, w tym o nawierzchni bitumicznej – 62 km, żwirowo-gruntowe 38 km.

Drogi gminne posiadają łączną długość 337 km z tego:

- 26 km o nawierzchni bitumicznej,
- 1,5 km o nawierzchni betonowej,
- 2,5 km o nawierzchni brukowej,
- 307 km o nawierzchni gruntowej (w tym 252 km wzmocnioną żwirem).

V.2. Inwestycje drogowe

W 2020 roku zrealizowane inwestycje drogowe to:

- „Przebudowa gminnej drogi publicznej Nr 138048N, relacji Pogorzel gm. Gołdap - Borkowiny” w systemie zaprojektuj i wybuduj (bitumiczna),
- „Zagospodarowanie działki nr ew. 557/104 w Kowalach Oleckich z przeznaczeniem na dojazd do garaży i połączenia drogowego ul. Polnej z ul. Wspólną” w systemie zaprojektuj i wybuduj (bitumiczna),
- Przebudowa drogi wewnętrznej gminy Kowale Oleckie w m. Piastowo od km 0+000 do km 0+277 (betonowa),
- Przebudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Żydy od km 0+000 do km 0+537,90 (betonowa).

V. 3. Zezwolenia na przewóz osób

Na terenie gminy Kowale Oleckie świadczone są usługi przewozu osób w ramach następujących zezwoleń:

2015

1. Biuro Usług Turystycznych „Żak Tourist” Sp. Z o. o. ul. Rybacka 2, 16 – 300 Augustów

- Linia Gołdap – Warszawa

2. Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej „POLONUS” w Warszawie Spółka Akcyjna, ul. Aleje Jerozolimskie 144, 02 – 305 Warszawa

- linia Warszawa – Gołdap przez Łomża, Ełk

- linia nr 33 Warszawa – Gołdap przez Łomża, Ełk

3. PKS w Suwałkach Spółka Akcyjna, ul. Wojska Polskiego 100, 16 – 400 Suwałki:

- linia autobusowej Suwałki – Gołdap przez Filipów, Kowale Oleckie

- linia Olecko – Suwałki przez Kowale Oleckie, Filipów;

- linia Ełk – Gołdap przez Gąski, Olecko.

- linia Olecko – Gołdap przez Sokółki, Kowale Oleckie, Wilkasy

- linia Gołdap – Białystok przez Olecko, Ełk, Grajewo

- linia Olecko – Czerwony Dwór przez Kilianki

4. PKS w Białymstoku S.A., ul. Fabryczna 1, 15-482 Białystok

- linia Białystok-Gołdap przez Ełk.

2016

1. PKS w Białymstoku S.A., ul. Fabryczna 1, 15-482 Białystok

- Linia Białystok-Gołdap przez Grajewo, Ełk, Olecko

2. PKS w Suwałkach Spółka Akcyjna, ul. Wojska Polskiego 100, 16 – 400 Suwałki

- Linia Augustów – Kowale Oleckie – Węgorzewo i kurs: Węgorzewo – Kowale Oleckie – Augustów

- linia nr 20 Augustów – Węgorzewo przez Olecko, Gołdap, banie Mazurskie

2017

1. Biuro Usług Turystycznych, „Żak Tourist” Sp. Z o. o., ul. Rybacka 2, 16 – 300 Augustów

- linii autobusowej Gołdap – Warszawa oraz Gołdap - Ełk.

2. Podlaska Komunikacja Samochodowa NOVA S.A., ul. Bohaterów Monte Cassino 8, 15-873 Białystok, Oddział w Suwałkach, ul. Wojska Polskiego 100, 16-400 Suwałki

- linia Suwałki – Giżycko przez Kowale Oleckie, Gołdap, Banie Maz., Węgorzewo

3. Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej „POLONUS” w Warszawie spółka akcyjna, Aleje Jerozolimskie 144, 02-305 Warszawa

- linii nr 33 Warszawa – Gołdap przez Łomża, Ełk

- linii nr 18 Warszawa – Gołdap przez Ostrołęka, Ełk

2018

Podlaska Komunikacja Samochodowa NOVA S.A., ul. Bohaterów Monte Cassino 8, 15-873 Białystok, Oddział w Suwałkach, ul. Wojska Polskiego 100, 16-400 Suwałki

- linia nr 20/10/5 Gołdap-Białystok

2019

Andrzej Jasionowski, ul. Kolejowa 2A, 11-500 Giżycko

- linia nr 3 Suwałki – Węgorzewo - Gdańsk.

Podlaska Komunikacja Samochodowa NOVA S.A., ul. Bohaterów Monte Cassino 8, 15-873 Białystok, Oddział w Suwałkach, ul. Wojska Polskiego 100, 16-400 Suwałki

- linia nr 118 Olecko – Czerwony Dwór przez Stożne, Golubie Węzewskie

- linii nr 10 Gołdap - Białystok przez Olecko, Ełk, Grajewo

W roku 2019 zezwolenie na wykonanie regularnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym posiadały następujący przewoźnicy (podpisano 21 zezwoleń):

1. Biuro Usług Turystycznych „Żak Tourist” Sp. z o.o. ul. Rybacka 2, 16 – 300 Augustów.

2. Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej „POLONUS” w Warszawie Spółka Akcyjna, ul. Aleje Jerozolimskie 144, 02 – 305 Warszawa.

3. Podlaska Komunikacja Samochodowa NOVA S.A., ul. Bohaterów Monte Cassino 8, 15-873 Białystok, Oddział w Suwałkach, ul. Wojska Polskiego 100, 16-400 Suwałki

4. Andrzej Jasionowski, ul. Kolejowa 2A, 11-500 Giżycko

2020

Podlaska Komunikacja Samochodowa NOVA S.A., ul. Bohaterów Monte Cassino 8, 15-873 Białystok, Oddział w Suwałkach, ul. Wojska Polskiego 100, 16-400 Suwałki:

- linia nr 11097 Białystok – Gołdap przez Mońki, Ełk, Olecko;
- linia nr 91 Olecko – Suwałki przez Kowale Oleckie, Filipów;
- linia nr 14 Ełk – Gołdap przez Olecko, Kowale Oleckie

W roku 2020 zezwolenie na wykonanie regularnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym posiadały następujący przewoźnicy (podpisano 14 zezwoleń):

1. Biuro Usług Turystycznych Żak Tourist” Sp. Z o. o. ul. Rybacka 2, 16 – 300 Augustów.
2. Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej „POLONUS” w Warszawie Spółka Akcyjna, ul. Aleje Jerozolimskie 144, 02 – 305 Warszawa.
3. Podlaska Komunikacja Samochodowa NOVA S.A., ul. Bohaterów Monte Cassino 8, 15-873 Białystok, Oddział w Suwałkach, ul. Wojska Polskiego 100, 16-400 Suwałki.
4. Andrzej Jasionowski, ul. Kolejowa 2A, 11-500 Giżycko.

ROZDZIAŁ VI GOSPODARKA KOMUNALNA

VI. 1. System zaopatrzenie w wodę

System zaopatrzenie w wodę tworzą:

- 1) ujęcia wody w Kowalach Oleckich i w Stożnem,
- 2) stacje poboru i uzdatniania wody w Kowalach Oleckich i Stożnem,
- 3) przepompownie wody w Lakielach, Kowalach Oleckich/Chełchach i Szarejkach,
- 4) sieć wodociągowa,
- 5) sieć wodociągowa PWiK Gołdap,
- 6) sieć wodociągowa i ujęcie SM NOWA,
- 7) sieć wodociągowa SM Mazury.

System umożliwia dostęp do wody pitnej prawie wszystkim mieszkańcom gminy (99%). Eksploatacją wodociągów gminnych zajmuje się Referat ds. Infrastruktury, Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, Ewidencji Działalności Gospodarczej Urzędu Gminy w Kowalach Oleckich

Zdolność produkcyjną ujęć wodociągowych obsługiwanych przez Urząd przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela. VI.1. Zdolność produkcyjna ujęć wodociągowych w 2020 r.

Lp.	Lokalizacja ujęć wody	Zdolność produkcyjna (m³/dobę)
1.	Kowale Oleckie – 2 ujęcia głębinowe	480
2.	Stożne – 2 ujęcia głębinowe	696
Razem		1176

Urząd Gminy w Kowalach Oleckich obsługuje 156,4 km rozdzielczej sieci wodociągowej i dostarcza wodę do 1284 odbiorców, z tego 1242 stanowią gospodarstwa domowe, w części połączone z gospodarstwami rolnymi.

Tabela. VI.2. Sieć wodociągowa, dane za lata 2017 – 2020

Lp.	Sieć wodociągowa	Ilość (km /szt./h)			
		2017	2018	2019	2020
1.	Długość sieci rozdzielczej	156,3	156,3	156,4	156,4
2.	Ilość przyłączy do budynków mieszkalnych	660	663	668	672
3.	Liczba awarii sieci wodociągowych	40	60	50	30
4.	Przeciętny czas usuwania awarii wodociągowej (w h)	24	24	24	24

Tabela. VI.3. Odbiorcy wody, dane za lata 2017 – 2020

Lp.	Sieć wodociągowa	Ilość (szt.)			
		2017	2018	2019	2020
1.	Gospodarka komunalna ogółem	1304	1307	1311	1284
	w tym gospodarstwa domowe	1270	1272	1272	1242

Tabela.VI.4. Pobór wody z ujęć.

Lp.	Sieć wodociągowa	Ilość (tys. m ³)			
		2017	2018	2019	2020
1.	Pobór wody ogółem	346,5	362	348	294
	Pobór wody średniodobowy	0,88	0,95	0,99	0,80

Tabela.VI.5. Wybrane parametry zaopatrzenia w wodę w latach 2017 -2020

Lp.	Wyszczególnienie	Sprzedaż wody pitnej (w tys. m ³)			
		2017	2018	2019	2020
1.	Sprzedaż wody pitnej dla ogółu odbiorców	138,6	134,8	136	162
2.	Zużycie wody w gospodarstwach domowych (w tym rolne)	128,8	125	127	151,5
3.	Zużycie wody w zakładach i instytucjach	9,8	9,8	9,0	10,5
4.	Zużycie wody w obiektach rekreacyjnych (letniskowych)	0	0	0	0
5.	Pobór wody na cele własne	55	95	90	50
	wskaźnik %	16	26	25	17
6.	Straty	152,9	132	126,3	82
	wskaźnik %	44	36	36	28
7.	Cena brutto z 1 m ³ dostarczonej wody dla wszystkich odbiorców	2,70	2,85	2,92	2,99

Na terenie gminy Kowale Oleckie na 1 km sieci wodociągowej rozdzielczej przypada zaledwie 8,2 odbiorców. Uwarunkowania te przedkładają się znacząco na wielkość strat w dostawie wody.

Najczęstszą przyczyną strat wody w sieciach wodociągowych zewnętrznych są:

- stan techniczny przewodów i armatury,
- warunki gruntowe,

- wiek instalacji przyłączy i sieci rozdzielczej wodociągowej,
- przecieki wody z nieszczelnych przewodów i uzbrojenia sieci wodociągowej,
- wady materiałów i awarie przewodów wodociągowych,
- kradzieże wody,
- nadmierne ciśnienie wody w sieci i jego zmiany w cyklu dobowym.

VI.2. Jakość wody pitnej

Woda pobierana z ujęć głębinowych w Kowalach Oleckich i Stożnem jest uzdatniana poprzez złoża filtracyjne w dwustopniowym cyklu w celu redukcji żelaza i manganu.

Mieszkańcom gminy jest dostarczana woda o jakości przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Woda jest okresowo badana w laboratoriach posiadających Certyfikat Akredytacji. Badania wykonywane są wg harmonogramu badań w zakresie monitoringu kontrolnego i przeglądowego (rozszerzonego). Harmonogram jest uzgadniany i podlega zatwierdzeniu przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

VI.3. System kanalizacyjny

System kanalizacyjny na terenie gminy Kowale Oleckie tworzą:

- oczyszczalnia ścieków mechaniczno – biologiczna w Kowalach Oleckich, do której podłączone są miejscowości: Kowale Oleckie, Daniele, Stożne, Golubki,
- przepompownie ścieków (łącznie 18 szt.), w tym: 6 szt. w miejscowości Kowale Oleckie, 1 szt. w miejscowości Daniele, 1 szt. w miejscowości Rogówko, 5 szt. w miejscowości Stożne, 5 szt. w miejscowości Golubki,
- sieć kanalizacyjna w miejscowościach Kowale Oleckie, Daniele, Stożne, Golubki,
- oczyszczalnia ścieków w miejscowości Stacze,
- oczyszczalnie ścieków SM Drozd w msc.: Drozdowo, Drozdówko, Borkowiny, Mściszewo, Wężewo.

Oczyszczalnia ścieków w Kowalach Oleckich

Wydajność oczyszczalni w Kowalach Oleckich wynosi 350 m³/dobę. Dopływ ścieków komunalnych do oczyszczalni następuje poprzez kolektor sanitarny o łącznej długości 25,5 km. Do sieci kanalizacyjnej podłączonych jest 580 dostawców w tym 562 gospodarstw domowych.

Tabela.VI.6. Sieć kanalizacyjna Oczyszczalnia Kowale Oleckie

Lp.	Sieć kanalizacyjna	Ilość (km /szt./h)			
		2016	2017	2018	2019
1.	Długość sieci kanalizacyjnej	24,9	24,9	25,5	25,5
2.	Ilość przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	280	280	281	277
3.	Liczba awarii systemów kanalizacji	12	28	40	30

Tabela. VI.7. Dostawcy ścieków komunalnych Oczyszczalnia Kowale Oleckie

Lp.	Odbiorcy usług kanalizacyjnych	Ilość (szt.)			
		2017	2018	2019	2020
1.	Dostawcy ogółem	580	580	580	580
	w tym: gospodarstwa domowe	562	562	562	562
2.	Wskaźnik % mieszkańców odprowadzających ścieki do kanalizacji sanitarnej	49	49	49	49

Tabela.VI.8. Struktura ścieków oczyszczonych w latach 2017 – 2020 Oczyszczalnia Kowale Oleckie

Lp.	Wyszczególnienie	Ścieki oczyszczone (w tys. m ³)			
		2017	2018	2019	2020
1.	Ścieki oczyszczone ogółem, z tego:				
	ścieki dopływające wg faktur	38,4	50,1	45,7	55
	w tym z gospodarstw domowych	29,1	29,4	40,7	45
2.	ścieki dowożone	1	2	2	0,45
3.	wody filtracyjne	0	0	0	0
4.	Średnia dobową ścieków oczyszczonych	0,105	0,137	0,125	0,150
5.	Koszt brutto utylizacji 1 m ³ (ustalony wg taryf)	4,90	5,00	5,12	5,25

Oczyszczalnia ścieków w Staczach

Do oczyszczalni podłączona jest miejscowość: Stacze. Sieć kanalizacyjna w miejscowości Stacze wynosi 1 km. Wydajność oczyszczalni w Staczach wynosi 18 m³/dobę. Dopływ ścieków komunalnych od 17 dostawców do oczyszczalni następuje poprzez kolektor sanitarny o łącznej długości 1 km. Do sieci kanalizacyjnej podłączonych jest 17 dostawców w tym 16 gospodarstw domowych.

Tabela.VI.9. Sieć kanalizacyjna Oczyszczalnia Stacze

Lp.	Sieć kanalizacyjna	Ilość (km/szt./h)			
		2017	2018	2019	2020
1.	Długość sieci kanalizacyjnej	1	1	1	1
2.	Ilość przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	5	5	5	5
3.	Liczba awarii systemów kanalizacji	0	0	0	0

Tabela. VI.10. Dostawcy ścieków komunalnych Oczyszczalnia Stacze

Lp.	Odbiorcy usług kanalizacyjnych	Ilość (km/szt./h)			
		2017	2018	2019	2020
1.	Dostawcy ogółem	17	17	17	17
	w tym: gospodarstwa domowe	16	16	16	16
2.	Wskaźnik % mieszkańców odprowadzających ścieki do kanalizacji sanitarnej	2	2	2	2

Tabela.VI.11. Struktura ścieków oczyszczonych w latach 2017 – 2020 Stacze

Lp.	Wyszczególnienie	Ścieki oczyszczone (w tys. m ³)			
		2017	2018	2019	2020
1.	Ścieki oczyszczone ogółem, z tego:	3	3	2	2
	ścieki dopływające wg faktur	3	3	2	2
	w tym z gospodarstw domowych	3	3	2	2
2.	ścieki dowożone	0	0	0	0
3.	wody filtracyjne	0	0	0	0

4.	Średnia dobową ścieków oczyszczonych	0,008	0,008	0,0054	0,0054
5.	Koszt brutto utylizacji 1 m ³ – ustalony wg taryf	9,00	9,20	9,20	9,25

W obecnym stanie obiekt oczyszczalni ścieków mechaniczno-biologicznej osiąga zdolność techniczną w zakresie oczyszczania ścieków w stopniu pozwalającym na wprowadzanie ścieków do środowiska o jakości wskaźników nieprzekraczających warunków pozwolenia wodno - prawnego.

Oczyszczalnie Przydomowe na terenie gminy Kowale Oleckie:

Liczba oczyszczalni 57 szt.

Podłączone budynki w tym gospodarstwa domowe 57 szt.

ROZDZIAŁ VII TURYSTYKA I GOSPODARKA

VII.1.Turystyka

Brak naturalnych akwenów wodnych sprawia, iż gmina Kowale Oleckie jest mało atrakcyjna pod względem turystyczno – rekreacyjnym w typowym okresie wakacyjnym. Do głównych i bardzo istotnych walorów gminy należy zaliczyć duże prawnie chronione powierzchnie o wyjątkowych walorach przyrodniczych, urozmaicone kompleksy leśne, rozciągające się na terenie gminy deniwelacje terenu, czyste powietrze, które bardzo przyciągają miłośników przyrody. Na terenie gminy jest 11 gospodarstw agroturystycznych, które oferują łącznie 76 miejsc noclegowych.

Szlaki i atrakcje turystyczne gminy Kowale Oleckie

- szlak "Mostami Mazurki i brzegami jezior ku puszczańskim ostępom" - oznaczony kolorem czerwonym,
- szlak "Po wierchach i jarach Szeskiego Garbu" - oznaczony kolorem niebieskim,
- szlak "Po dworach i jeziorach prowadzący" - oznaczony kolorem zielonym
- szlak wodny: Puszcza Borecka – jezioro Szwałk Wielki – jezioro Ełk
- zabytkowe parki, m.in. w: Dorszach, Staczach, Szwałku, Wężewie

VII.2. Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej

Zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej (CEIDG), według stanu na koniec 2020 r. ilość zarejestrowanych podmiotów, które mają główne miejsce

prowadzenia działalności na terenie gminy Kowale Oleckie, to 161 podmiotów, z czego status „aktywny” posiadało 119, status „zawieszony” 42.

Podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie gminy, to przede wszystkim jednoosobowe firmy oraz mikroprzedsiębiorcy, zatrudniający mniej niż 10 pracowników oraz małe przedsiębiorstwa prowadzące małe zakłady rodzinne, zatrudniające mniej niż 50 pracowników.

Do wiodących branż w gminie zaliczyć należy: handel detaliczny, usługi ogólnobudowlane, przerób drewna, zakłady stolarskie, transport drogowy towarów.

Ilość znaczących placówek usługowych dla ludności przedstawia się następująco:

- sklepy ogólnospożywcze – 10,
- sklepy branżowe – 2,
- lokale gastronomiczne – 2,
- zakłady fryzjerskie i kosmetyczne - 1,
- przychodnie lekarskie – 1,
- apteki – 1,
- usługi weterynaryjne – 1,
- banki – 1,
- urzędy pocztowe – 1,
- stacja paliw – 2.

Podmioty zarejestrowane według przeważającego kodu Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) przedstawiają się następująco:

1. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 14,
2. Górnictwo i wydobywanie – 0,
3. Przetwórstwo przemysłowe – 33,
4. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych – 0,
5. Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją – 0,
6. Budownictwo – 45,
7. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle – 26,
8. Transport i gospodarka magazynowa – 7,
9. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – 6,
10. Informacja i komunikacja – 2,
11. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa – 2,
12. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości – 0,
13. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 6,
14. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 1,
15. Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne – 0,
16. Edukacja – 4,
17. Opieka zdrowotna i opieka społeczna – 7,
18. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją – 1,
19. Pozostała działalność usługowa – 7,

20. Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby – 0,
21. Organizacje i zespoły eksterytorialne – 0.

VII.3. Koncesje na alkohol i liczba punktów sprzedaży alkoholu

W ostatnich latach uległa zmniejszeniu liczba punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych. Przedsiębiorcy prowadzący sprzedaż alkoholu rezygnują z zezwoleń z uwagi na niską sprzedaż, a tym samym nieopłacalność prowadzonej działalności. Według stanu na koniec 2020 r. na terenie gminy Kowale Oleckie funkcjonowało ogółem 14 punktów sprzedaży alkoholu z tego:

- 12 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- 2 punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (gastronomia).

W 2020 r. nie wydano nowych i jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

VII. 4. Organizacje pozarządowe

W związku ze wzrostem ryzyka zakażenia wirusem SARS-CoV-2 i wprowadzeniem od marca 2020 r. stanu epidemii, dynamicznie rozwijającą sytuacją epidemiologiczną oraz w trosce o zdrowie i bezpieczeństwo uczestników nie zostały ogłoszone otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych Gminy Kowale Oleckie w 2020 roku.

W dniu 06 sierpnia 2020 r. organizacja pozarządowa działająca pod nazwą Stowarzyszenie Gołdapski Fundusz Lokalny z siedzibą w Gołdapi złożyła wniosek o dofinansowanie realizacji zadania publicznego, z pominięciem otwartego konkursu ofert, w ramach wspierania zadania dział: „Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie”, tytuł zadania: „Działaj Lokalnie 2020.” Złożony wniosek spełniał wymogi formalne oraz warunki określone w art. 19a ust. 1 ustawy z dnia 14 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie tj.: wysokość dofinansowania zadania publicznego nie przekraczała kwoty 10.000 zł i zadanie było realizowane w okresie nie dłuższym niż 90 dni. Zadanie powyższe oferent zrealizował w okresie od dnia 15 sierpnia 2020 r. do 15 września 2020 r. a wysokość środków finansowych o jaką podmiot wnioskował wyniosły 3 000,00 zł. Zachowane zostały również warunki określone w art. 19a ust. 6 ustawy tj. podmiot nie otrzymał w tym roku dotacji przekraczającej 20.000,00 zł przyznawanych w tym trybie a także art. 19a ust.7, co oznacza, że ze środków pozostających w dyspozycji Gminy Kowale Oleckie nie udzielono w roku 2020 w trybie art. 19a dotacji wyższych niż 20 % z budżetu Gminy Kowale Oleckie przewidzianego na dotacje.

Oferta w trybie art. 19 a ustawy z dnia 14 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie „Działaj Lokalnie 2020.” została opublikowana na stronie BIP, stronie

Urzędu Gminy w Kowalach Oleckich i na tablicy informacyjnej tutejszego urzędu i poddana konsultacjom. W wyznaczonym terminie nie wpłynęły uwagi. W dniu 17 sierpnia 2020 roku Gmina Kowale Oleckie podpisała umowę nr IGKm. 524.1.1.2020 z Stowarzyszeniem Gołdapski Fundusz Lokalny z siedzibą w

Reasumując na przedmiotowe zadanie w 2020 roku wydatkowano 3 000,00 zł. W zrealizowanym przez organizację pozarządową, zadaniu publicznym dofinansowanym przez gminę, działaniami objętych zostało ponad 50 osób, będących bezpośrednimi adresatami (beneficjentami) działań publicznych oraz około 100 osób wzięło udział w zorganizowanych spotkaniach i szkoleniach.

VII.5. Fundusz sołecki

W samorządach od kilku lat funkcjonuje fundusz sołecki. Wysokość funduszu jest wyliczana na poszczególne sołectwa. O przeznaczeniu funduszu decydują mieszkańcy na zebraniach sołeckich. Aby wiosek sołectwa został przyjęty do realizacji musi spełniać warunki określone w ustawie o funduszu sołeckim, która mówi, że środki funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć określonych we wniosku sołectwa, które są: zadaniami własnymi gminy, służą poprawie warunków życia mieszkańców, są zgodne ze strategią rozwoju gminy; ponadto powyższe warunki muszą być spełnione łącznie.

W roku budżetowym 2020 w Gminie Kowale Oleckie nie wyodrębniono środków finansowych na fundusz sołecki.

VII.6. Bezrobocie.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy (PUP) w Olecku liczba zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła 1 475 osoby. Stopa bezrobocia zgodnie z danymi GUS dla powiatu oleckiego wynosiła 11,3 %. W kraju wynosiła 6,2 %, zaś w województwie warmińsko-mazurskim 10,1 %. Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Kowale Oleckie zarejestrowani w PUP w tym czasie wynosiła łącznie 273 w tym 147 kobiet. Prawo do zasiłku przysługiwało 49 osobom. Wśród zarejestrowanych bezrobotnych 109 osób nie posiada żadnych kwalifikacji zawodowych.

Formy aktywizacyjne jakie były stosowane w 2020 roku wobec osób bezrobotnych to:, roboty publiczne – 13 osób, staże z PUP - 1 osoba, staż z ZDZ w Olecku – 1 osoba. Z wszystkich wyżej wymienionych form aktywizacji, jakie wdrażała Gmina Kowale Oleckie korzystali w 2020 r. bezrobotni z terenu gminy Kowale Oleckie.

ROZDZIAŁ VIII OŚWIATA I WYCHOWANIE

Finansowanie placówek oświatowych spełnia najważniejszą rolę w funkcjonowaniu i realizowaniu zadania statutowych. W Gminie Kowale Oleckie wydatki budżetowe poniesione na oświatę i wychowanie, które obejmują przedszkole, punkty przedszkolne i szkoły podstawowe, bez kosztu dowozu, kosztu obsługi księgowej szkół i kosztów edukacyjnej opieki wychowawczej stanowią ponad 25 % łącznych wydatków budżetu gminy.

Tabela.VIII.1. Źródła finansowania zadań oświatowych w 2020 r. [w zł], bez kosztów dowozu dzieci, obsługi księgowej placówek i edukacyjnej opieki wychowawczej.

Subwencja oświatowa	Dotacja przedszkolna	Dotacja podręcznikowa	Dochody własne placówek ośw.	Środki z budżetu gminy	Razem
3 958 276,00	117 636,00	46 258,27	168 823,34	2 483 687,43	6 867 197,79

VIII.1. Przedszkola i Punkty Przedszkolne.

Na terenie gminy Kowale Oleckie funkcjonują:

- Przedszkole Samorządowe w Kowalach Oleckich,
- Punkt Przedszkolny w Sokółkach,
- Punkt Przedszkolny w Stożnem,

Organem prowadzącym dla wskazanych jednostek jest Gmina Kowale Oleckie.

Liczba dzieci w przedszkolu w Kowalach Oleckich w roku szkolnym 2019/2020 wynosiła **78**, natomiast w roku szkolnym 2020/2021 wyniosła **83**.

Liczba dzieci w punkcie przedszkolnym w Sokółkach w roku szkolnym 2019/2020 wynosiła **9**, natomiast w roku szkolnym 2020/2021 wyniosła **11**.

Liczba dzieci w punkcie przedszkolnym w Stożnem w roku szkolnym 2019/2020 wynosiła **9** natomiast w roku szkolnym 2020/2021 wyniosła **8**.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom rodziców, potrzebom i wymaganiom dzieci, przedszkole i punkty przedszkolne organizują pracę tak, aby zapewnić wszechstronny rozwój dzieci, rozwój ich zainteresowań i zdolności. Przedszkolaki aktywnie uczestniczą w konkursach przedszkolnych, między przedszkolnych oraz organizowane są dla nich zajęcia z

różnych obszarów edukacji. W trosce o zdrowie i sukcesy naszych podopiecznych, wychodzimy naprzeciw potrzebom dzieci. W tym celu odbywają się dodatkowe zajęcia z: terapii pedagogicznej, logopedycznej, religii, języka angielskiego oraz rytmiki.

VIII.2. Szkoły Podstawowe.

Na terenie gminy funkcjonują:

- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich,
- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Sokółkach,
- Szkoła Podstawowa w Stożnem,

W roku szkolnym 2019/2020 wg Systemu Informacji Oświatowej (SIO) na 30.09.2019 r. na terenie gminy Kowale Oleckie działały 3 szkoły podstawowe, funkcjonowały w nich łącznie **29** oddziałów, w których uczyło się **395** uczniów, natomiast w roku szkolnym 2020/2021 wg SIO na 30.09.2020 r. funkcjonowało **28** oddziałów, w których naukę wówczas rozpoczęło **393** uczniów.

Tabela VIII.2. Egzamin ósmoklasisty 2020 r.

	Liczba uczniów	Język polski	Matematyka	Język angielski
Kraj	-	59%	46%	54%
Województwo	-	55%	42%	50%
Powiat	-	53%	35%	45%
Gmina	43	52%	35%	37%
SP Kowale Oleckie	26	51%	32%	35%
SP Stożne	4	55%	56%	48%
SP Sokółki	13	53%	34%	37%

VIII.3. Zatrudnienie w placówkach oświatowych.

Tabela.VIII.3 Zatrudnienie w placówkach oświatowych w roku szkolnym 2020/2021 wg SIO na 30.09.2020 r.

Nazwa placówki	Zatrudnienie		w tym:			
	Etaty	Osoby	Nauczyciele		Administracja, obsługa	
			Etaty	Osoby	Etaty	Osoby
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich	36,11	39	25,11	28	11	11
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Sokółkach	19,44	22	13,94	16	5,5	6
Szkoła Podstawowa w Stożnem	12,17	15	11,17	14	1	1
Przedszkole Samorządowe w Kowalach Oleckich	9,13	10	6,13	7	3	3
Punkt Przedszkolny w Sokółkach	1,54	2	1,04	3	0,5	0,5
Punkt Przedszkolny w Stożnem	1	1	1	1	0	0
RAZEM	79,39	89,00	58,39	69	21,00	21,5

Tabela.VIII.4. Kadra nauczycielska wg stopnia awansu zawodowego w roku szkolnym 2020/2021 wg SIO na 30.09.2020 r.

Nazwa placówki	Liczba nauczycieli				
	Stażyści	Kontraktowi	Mianowani	Dyplomowani	Ogółem
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich	0	1,11	6,56	17,44	25,11
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Sokółkach	0	0,00	6,00	7,94	13,94
Szkoła Podstawowa w Stożnem	1,00	2,50	2,00	5,67	11,17
Przedszkole Samorządowe w Kowalach Oleckich	1,00	0,00	1,00	4,13	6,13
Punkt Przedszkolny w Sokółkach	0	1,00	0,02	0,02	1,04
Punkt Przedszkolny w Stożnem	0	1,00	0	0	1,00
RAZEM	2,00	5,61	15,58	35,20	58,39

W roku szkolnym 2020/2021 według danych nauczyciele dyplomowani zatrudnieni byli na 35,20 etatu, co stanowi 60,28 %. Drugą, co do wielkości grupą są nauczyciele mianowani 26,68 %. Nauczyciele kontraktowi – 9,61 % i stażyści – 3,34 %.

VIII.4. Baza lokalowa i wyposażenie szkół

Szkoły podstawowe w Kowalach Oleckich i w Sokółkach wyposażone są w sale gimnastyczne, wielofunkcyjne boiska sportowe do gry w piłkę ręczną, siatkową i koszykówkę (ORLIKI). Zaletą szkół prowadzonych przez gminę Kowale Oleckie jest pełne wyposażenie pracowni komputerowych w niezbędny sprzęt komputerowy, doposażenie klasopracowni w sprzęt multimedialny wspomagający pracę z uczniem oraz doposażenie w różnego rodzaju pomoce dydaktyczne.

Szkoły podstawowe w Kowalach Oleckich i w Sokółkach prowadzą oprócz działalności edukacyjno-wychowawczej również zbiorowe żywienie w funkcjonujących w placówkach kuchniach i stołówkach.

VIII.5. Projekty realizowane w placówkach szkolnych w latach 2019/2020.

1. Realizacja „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa”. Gmina Kowale Oleckie w roku czerwcu 2020 otrzymała środki finansowe w formie dotacji celowej na realizację zadania dla Szkoły Podstawowej w Stożnem w wysokości 2 480,00 zł.
2. W ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Osi Priorytetowej nr I „Powszechny Dostęp do szybkiego Internetu” działania 1.1: „Wyliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego internetu o wysokich przepustowościach” dotycząca realizacji projektu grantowego pn. zdalna Szkoła - wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego Gmina Kowale Oleckie w maju 2020r. otrzymała dofinansowanie w kwocie 59 978,21 zł na zakup 55 tabletów, 3 laptopów/komputerów oraz 3 oprogramowania Microsoft Office do komputerów oraz słuchawki nauszne z mikrofonem- szt. 55, etui z klawiaturą szt. 18 dla 2 szkół podstawowych. Dla Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich przekazano 36 tabletów, 36 słuchawek z mikrofonem, 9 szt. etui z klawiaturą, 2 szt. laptopów, 2 szt. oprogramowania Microsoft Office. Dla Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Sokółkach przekazano: 19 tabletów, 19 słuchawek z mikrofonem, 9 szt. etui z klawiaturą, 1 szt. laptopów, 1 szt. oprogramowania Microsoft Office.
3. W ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Osi Priorytetowej nr I „Powszechny Dostęp do szybkiego Internetu” działania 1.1: „Wyliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego internetu o wysokich przepustowościach” dotycząca realizacji projektu grantowego pn. zdalna Szkoła+ w ramach Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej Gmina Kowale Oleckie we wrześniu 2020r. otrzymała dofinansowanie w kwocie 74 854,64 zł na zakup 28 laptopów/komputerów, 28 szt. oprogramowania MS Office 2019 do komputerów, 28 szt. - zestaw słuchawki z mikrofonem dla trzech szkół podstawowych. Dla Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich przekazano: 16 szt. laptopów, 16 szt. oprogramowania MS Office 2019 oraz 16 szt. słuchawki z mikrofonem. Dla Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Sokółkach przekazano: 9 szt. laptopów, 9 szt. oprogramowania MS Office 2019

oraz 9 szt. słuchawki z mikrofonem. Dla Szkoły Podstawowej w Stożnem przekazano: 3 szt. laptopów, 3 szt. oprogramowania MS Office 2019 oraz 3 szt. słuchawki z mikrofonem.

ROZDZIAŁ IX KULTURA I ZABYTKI

IX. 1. Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich

Tworzenie, upowszechnianie i ochrona kultury są podstawowymi celami działalności statutowej GCK. Realizacja głównych zadań statutowych odbywa się głównie w oparciu o zaspokajanie i rozwijanie potrzeb kulturalnych mieszkańców gminy Kowale Oleckie. Edukacja kulturalna, tworzenie warunków rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego, upowszechnianie i popularyzacja czytelnictwa, udostępnianie zbiorów bibliotecznych oraz organizację imprez artystycznych i spotkań okolicznościowych. W roku 2020, w związku z sytuacją epidemiczną w kraju, szereg działań zostało odwołanych, działalność GCK przeniesiono, w znacznej części, do przestrzeni internetowej w celu zminimalizowania kontaktu z odbiorcami i twórcami działań kulturalnych.

Tabela.IX.1. Zrealizowane zadania w 2020 r.

Imprezy okolicznościowe i środowiskowe	
1.	Impreza charytatywna „Gramy z Wielką Orkiestrą Świątecznej Pomocy”.
2.	Thusty Czwartek z Klubem Seniora.
3.	Koncert na pożegnanie wakacji – online.
4.	Mikołajki z GCK – online.
5.	VII Przegląd Kolęd i Pastoralek – online.
6.	Spotkanie warsztatowo-integracyjne „Zioła w pełni”.
7.	Święto Pieczonego Ziemniaka.
Zajęcia i wydarzenia sportowe, konkursy	
1.	Konkurs kulinarny na najlepszy wypiek według przepisu Babuni.
2.	VII Przegląd Kolęd i Pastoralek – online.
3.	Konkursie na najpiękniejszą kartkę bożonarodzeniową – online.
4.	Zajęcia ruchowe dla dzieci i młodzieży w ramach ferii i wakacji z GCK i GBP.
Zajęcia i warsztaty dla dzieci, młodzieży i dorosłych	
1.	Zajęcia taneczne – Zumba dla dorosłych.
2.	Zajęcia taneczne Zumba Kids.
3.	Zajęcia gry na gitarze.
4.	Zajęcia gry na keyboardzie.
5.	Warsztaty wokalne i instrumentalne.
6.	Zajęcia teatralne.
7.	Zajęcia artystyczno-rozwojowe z seniorami.
8.	Zajęcia plastyczne dla dzieci i młodzieży.

9.	Zajęcia z robotyki.
10.	Zajęcia artystyczne w ramach ferii zimowych.
11.	Wakacje z GCK i GBP.
12.	Warsztaty rysunku anime.
13.	Spotkania z muzykami Agencji Artystycznej „MAT” w Olsztynie.
14.	Warsztaty śpiewu ludowego.
15.	Próby amatorskich zespołów instrumentalnych.
16.	Warsztaty dla młodzieży z coachingu, obsługi tabletów graficznych i doskonalenie umiejętności edytorskich.
17.	Warsztaty kulinarne.
18.	Warsztaty krawieckie.
19.	Warsztaty tworzenia biżuterii.
20.	Warsztaty ziołolecznictwa.
21.	Spotkania warsztatowo-integracyjne.
22.	Warsztaty sadzenia roślinek.
Pozostałe inicjatywy podejmowane przez GCK	
1.	<u>Wystawy:</u> • Wystawa prac plastycznych Klaudii Szulińskiej. • Wystawa pn.: „45 lat minęło jak jeden dzień... Historia działalności zespołu ludowego Prząśniczki”. • „Niepodległe Suwałki w filatelistyce i numizmatyce”. • Wydanie publikacji „O czym szumi Cisowy Jar? Młodzi dokumentaliści na tropie legend, podań i opowieści niesamowitych o gminie Kowale Oleckie” • Wyjazd solistki Eweliny Szymanowskiej na Ogólnopolski Festiwal Kapel i Śpiewaków Ludowych do Kazimierza Dolnego nad Wisłą – zajęcie II miejsca. • Udział zespołów folklorystycznych z Kowali Oleckich w 43 Międzynarodowym Jarmarku Folkloru w Węgorzewie. • Nagranie audiobooka – „Podania i legendy o Gminie Kowale Oleckie”. • Wycieczka młodzieży z Kowali Oleckich do Augustowa. • Dzień gier planszowych.

Grupy, zespoły, soliści i kluby działające w 2020 r. przy Gminnym Centrum Kultury w Kowalach Oleckich:

- Zespół Folklorystyczny „Prząśniczki”,
- Zespół Folklorystyczny „Jarka”,
- Zespół Folklorystyczny „Na Przyboś”,
- Chór „Cantate Domino”,
- Solistka Ewelina Szymanowska – wokal,
- Solistka Anna Skorupska – wokal,
- Solistka Anna Adamczyk – wokal,
- Solista Artur Lachowicz – gitara,

- Klub Seniora,
- Trzy grupy taneczne: „Kowalaki Rozrabiaki”, „Revolution”, „Na Maxa”,
- Grupa teatralna „Pod Gwiazdami”,
- Młodzieżowe zespoły muzyczne: „Every day”, „Best Boys”, „Band Girls”,
- Zespół Kwazar.

Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich jest również administratorem 2 świetlic wiejskich: w Stożnem i w Sokółkach. Gminne Centrum Kultury jest obecne w Internecie, prowadzi na bieżąco stronę internetową: www.gckkowale.pl oraz profile na portalach społecznościowych: Facebook oraz Instagram.

IX.2. Gminna Biblioteka Publiczna w Kowalach Oleckich

Gminna Biblioteka Publiczna w Kowalach Oleckich jest samorządową instytucją kultury, która gromadzi, opracowuje i udostępnia materiały biblioteczne. Promuje czytelnictwo, upowszechnia wiedzę, kulturę i naukę, prowadzi działalność informacyjno-bibliograficzną oraz organizuje imprezy kulturalne. Sieć biblioteczną na terenie gminy tworzą: Biblioteka główna przy Gminnym Centrum Kultury w Kowalach Oleckich oraz Filia Biblioteczna w Sokółkach i Filia Biblioteczna w Stożnem. Podstawowym źródłem powiększania księgozbioru jest zakup książek z dotacji organizatora tj. Gminy oraz ze środków finansowych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”. Priorytet 1 - Zakup nowości wydawniczych do Bibliotek Publicznych”.

Tabela. IX.2. Zakup nowości w 2020 r.

Ilość woluminów	Kwota	Źródła finansowania			Wskaźnik zakupionych książek na 100 mieszkańców
		Środki własne	Środki GCK	Środki sponsora (MKiDN)	
415	9760,00	4880,00	-	4880,00	7,86

Książki zakupione w 2020 r. stanowią 1,5 % ogółu zbiorów. Księgozbiór wzbogacany jest także darami od czytelników i instytucji. W 2020 r. było to 160 woluminy. Biblioteka dysponuje księgozbiorem regionalnym, uzupełnianym bieżącymi wycinkami prasowymi. W trosce o wysoką jakość księgozbioru systematycznie przeprowadza się selekcję i usuwa egzemplarze zniszczone i zdezaktualizowane. W 2020 r. w wyniku selekcji wycofano ok. 4,3 % księgozbioru. Biblioteka w swoich zasobach posiada 15 zbiorów elektronicznych.

Tabela. IX.3. Księgozbiór biblioteki na koniec 2020 r.

Rok 2020	Ogółem woluminów	W tym:		
		GBP w Kowalach Oleckich	Filia w Stożnem	Filia w Sokółkach
Księgozbiór	28006	10703	8144	9159

Tabela.IX.4. Księgozbiór biblioteki ze względu na podział literatury

Rok 2020	Ogółem woluminów	W tym:		
		Literatura piękna dla dorosłych	Literatura piękna dla dzieci	Literatura z innych działów
Księgozbiór	28006	13144	8778	6084

Zbiory biblioteczne w 54 % opracowane są komputerowo w systemie bibliotecznym MAK4.3 i udostępnione w katalogu on-line. Wszystkie placówki biblioteczne są skomputeryzowane, wyposażone w drukarki, urządzenia wielofunkcyjne i skanery. Użytkownicy mogą korzystać z 17 stanowisk komputerowych z bezpłatnym dostępem do Internetu. Część nowoczesnego sprzętu pozyskano z programu: „Rozbudowa infrastruktury szerokopasmowego dostępu do Internetu i sieci PIAP-ów w województwie warmińsko-mazurskim”, „Tablety w Twojej bibliotece” – Program Rozwoju Bibliotek oraz z programu Instytutu Książki – „Kraszewski. Komputery dla bibliotek”. Z tego projektu zakupiliśmy również 4 roboty edukacyjne Jimu.

Tabela.IX.5. Liczba użytkowników korzystających ze stanowisk komputerowych w latach 2019-2020

Rok	Ogółem	W tym:		
		GBP w Kowalach Oleckich	Filia w Stożnem	Filia w Sokółkach
2019	6824	3953	887	1984
2020	2139	1629	123	387

Na koniec 2020 r. w bibliotece zarejestrowano 574 aktywnych czytelników, którzy wypożyczyli łącznie ponad 12923 książek. Średnio jeden czytelnik wypożyczył 23 książki w ciągu roku. Największym zainteresowaniem cieszyły się zbiory z literatury beletrystycznej.

Tabela.IX.6. Stan czytelnictwa w gminie w latach 2019-2020

Rok	Ogółem	W tym:		
		GBP w Kowalach Oleckich	Filia w Stożnem	Filia w Sokółkach
Czytelnicy zarejestrowani				
2019	681	375	101	205

2020	574	335	96	143
Wypożyczenia				
2019	18354	9054	2631	6669
2020	12923	6770	1868	4285
Odwiedziny				
2019	15735	9696	2024	4015
2020	9459	5650	1432	2377

Biblioteka w zakresie popularyzacji książki, czytelnictwa oraz regionu prowadziła następujące formy pracy:

1. Udział w ogólnopolskich akcjach: Narodowe Czytanie, Noc Bibliotek, Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom.
 2. Udział w ogólnopolskiej akcji organizowanej przez Instytut Książki „Mała Książka – Wielki Człowiek”.
 3. Organizowanie zajęć dla dzieci w czasie ferii zimowych i wakacji.
 4. Organizowanie cyklu spotkań z książką dla przedszkolaków pt. „#ekologiczneprzedszkolaki”. W okresie obostrzeń, również w formie online.
 5. Lekcje biblioteczne.
 7. Organizowanie zajęć edukacyjnych z robotyki (zakupiliśmy w ramach projekt „Kraszewski. Komputery dla bibliotek” 4 roboty edukacyjne Jimu).
 8. Organizowanie zajęć z edukacji regionalnej (spotkania z młodzieżą w ramach projektu „O czym szumi Cisowy Jar?”).
 9. Spotkania edukacyjne z przedszkolakami na platformie ZOOM.
 10. Współpraca z lokalnymi instytucjami, przedszkola, szkoły, Dom Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy.
 12. Realizowanie zadań wynikających z toku bieżącej pracy z uwzględnieniem kalendarza wydarzeń kulturalnych, rocznic literackich, uroczystości okolicznościowych oraz potrzeb kulturalnych lokalnej społeczności.
- W 2020 r. Biblioteka zorganizowała ogółem 33 różnego rodzaju imprez i przedsięwzięć edukacyjnych, w których wzięło udział ponad 588 uczestników. Niestety rok 2020 był dla bibliotek i ich użytkowników bardzo trudnym okresem.

Realizowane programy i projekty:

- 1) Program wieloletni „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” Priorytet 1 - Zakup nowości wydawniczych do Bibliotek Publicznych ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z budżetu państwa.
- 2) Program Instytutu Książki „Mała Książka – Wielki Człowiek”.

IX.3. Zabytki

Gmina Kowale Oleckie opracowała **Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Kowale Oleckie na lata 2020-2023**, który został uchwalony przez Radę Gminy Kowale

Oleckie uchwałą Nr RG.0007.110.2020 z dnia 26 marca 2020 r. Uchwała weszła w życie 14 dni po jej ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 2020 r. poz. 1792. Wyznaczono trzy główne zadania gminnego programu opieki nad zabytkami. W ramach tych priorytetów wyznaczono kierunki działań oraz w punktach konkretne zadania do zrealizowania przez gminę w ramach opieki.

Priorytet I:

Dziedzictwo kulturowe jako element rozwoju społeczno - gospodarczego gminy.

Kierunek I: Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania:

- podejmowanie starań i tworzenie dokumentacji niezbędnej do pozyskiwania środków zewnętrznych na prace konserwatorsko – remontowe,
- rozpoznanie możliwości zabezpieczenia i adaptacja dziedzictwa kulturowego znajdującego się w rękach prywatnych,
- pozyskanie środków zewnętrznych i własnych gminy na dofinansowanie instalacji zabezpieczających obiekty zabytkowe przed pożarem i kradzieżą,
- aktualizowanie kart adresowych gminnej ewidencji zabytków.

Kierunek II: Podejmowanie działań promocyjnych zwiększających atrakcyjność zabytków na potrzeby społeczne i turystyczne gminy.

- publikowanie na stronie internetowej gminy pełnych informacji o zabytkach,
- stworzenie map i tras umożliwiających zwiedzanie zabytków - trasy rowerowe, piesze, konne, samochodowe,
- podejmowanie działań mających na celu zwiększenie atrakcyjności zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków łożonych na opiekę nad zabytkami.

Priorytet II:

Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego.

Kierunek I: Zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego.

- opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, szczególnie obszarów o dużym nasyceniu obiektami zabytkowymi oraz obszarów wskazanych do ochrony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- uwzględnianie ochrony walorów widokowo – krajobrazowych w opracowaniach planistycznych.

Kierunek II: Rozszerzenie zasobu i ochrony dziedzictwa kulturowego gminy.

- rozpoznanie możliwości i konieczności tworzenia wniosków o wpis do rejestru zabytków.

Priorytet III:

Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym.

- organizowanie spotkań związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego,
- organizowanie i wspieranie konkursów, wystaw i innych działań edukacyjnych,

- wprowadzenie i upowszechnienie tematyki ochrony dziedzictwa kulturowego do systemu edukacji szkolnej.

Do najcenniejszych zabytków znajdujących się na terenie gminy wiejskiej Kowale Oleckie należą:

- [Kościół pw. Matki Bożej Różańcowej w Szarejkach](#),
- dwór w Drozdowie,
- cmentarz ewangelicki w Szwałku,
- cmentarz wojenny z okresu I wojny światowej w Kowalach Oleckich,
- zespół dworski w Staczach i Szwałku,
- grodziska w Szwałku i Wężewie

ROZDZIAŁ X

GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI

X.1. Stan mienia komunalnego

Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. Gmina Kowale Oleckie jest właścicielem 338,325 ha gruntów, z czego 261,2314 ha stanowią drogi. Z ogólnej powierzchni gruntów gminnych - 1,1666 ha jest w użytkowaniu wieczystym, 5,4725 ha oddanych jest w trwałe zarząd.

Gmina posiada prawa własności do 22 lokali mieszkalnych, 6 lokali socjalnych oraz 2 lokali użytkowych.

Obiekty oświatowe:

- 2 budynki szkolne w Kowalach Oleckich z salami gimnastycznymi,
- 3 budynki szkolne w Sokółkach z salą gimnastyczną,
- 1 budynek szkolny w Stożnem.

Obiekty sportowe:

- stadion gminny w Kowalach Oleckich,
- boisko ORLIK w Kowalach Oleckich,
- boisko ORLIK w Sokółkach,
- boiska w miejscowościach: Stożne, Jabłonowo, Szwałk.

Obiekty kulturalne:

- Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich,
- świetlice wiejskie w: Sokółkach, Stożnem, Monetach, Lakielach.

Obiekty lecznicze:

- Samodzielny Publiczny Gminny Ośrodek Zdrowia w Kowalach Oleckich

Obiekty OSP:

- Remiza w Kowalach Oleckich,
- Remiza w Sokółkach,
- Remiza w Lakielach

Obiekty i lokale użytkowe:

- Urząd Gminy w Kowalach Oleckich,
- Klub Seniora,

- Mój Rynek

Obiekty techniczne:

- Stacja Poboru i Uzdatniania Wody w Kowalach Oleckich,
- Stacja Poboru i Uzdatniania Wody w Stożnem,
- nieczynna - Stacja Poboru i Uzdatniania Wody w Sokółkach,
- Oczyszczalnia Ścieków w Kowalach Oleckich,
- Oczyszczalnia Ścieków w Staczach,
- Zespół garażowo-warsztatowy w Kowalach Oleckich

Teren pochówku zmarłych

- Cmentarz Komunalny w Kowalach Oleckich

Place rekreacyjno-wypoczynkowe w tym place zabaw w miejscowościach: Kowale Oleckie, Bialskie Pola, Daniele, Monety, Stożne, Golubki, Szarejki, Lakiele, Borkowiny, Chełchy, Czukty Sokółki, Wężewo, Golubie Wężewskie, Stacze, Jabłonowo, Szwałk, Zawady Oleckie.

Zagospodarowane tereny nad jeziorami:

- w Kowalach Oleckich nad J. Cegła,
- w Zawadach Oleckich nad J. Głębokim,
- w Szwałku nad J. Mały Szwałk.

Sprzęt jezdny silnikowy:

- 5 autobusów szkolnych,
- 4 samochody strażackie,
- 3 ciągniki,
- 1 samochód osobowy,
- 1 ciągnik kosiarka,
- niesprawna, przewidziana do sprzedaży - 1 równiarka D-557

Sprzęt ciągnikowy:

- 2 przyczepy ciągnikowe (4 i 10 ton),
- 2 wozy asenizacyjne,
- równiarka półzawieszana,
- zmiatarka,
- 4 pługi odśnieżne,
- kosiarka do zielonki,
- 2 posypywarki,
- kosiarka bijakowa,
- 2 cysterny do wody pitnej.

X.2. Sprzedaż

Obrót nieruchomościami gminnymi regulują przepisy zawarte w ustawie o gospodarce nieruchomościami.

W 2020 r. dokonano sprzedaży: - gruntów niezabudowanych o pow. 2,0175 ha. Dochód ze sprzedaży to 107 581,90 zł brutto. W okresie 2020 r. zwiększyły się zasoby gruntów tworzących gminny zasób nieruchomości o 0,0857 ha, pod zaplecze boiska „Orlik” w Kowalach Oleckich.

W 2020 r. nie przekształcono prawa wieczystego użytkowania nieruchomości w prawo własności

X.3. Dzierżawa i najem

Na koniec 2020 r. oddane w dzierżawę było 97 nieruchomości o łącznej powierzchni 9,5447 ha na cele produkcji rolnej oraz pod działalność gospodarczą. W najem, na podstawie umów najmu, oddane były 22 lokale mieszkalne, 6 lokali socjalnych oraz 1 lokal użytkowy. Dochód z tytułu opłat za dzierżawę gruntu 26 748,08 zł netto, najem lokali mieszkalnych i użytkowych wyniósł 38 068,51 zł brutto.

X.4. Użytkowanie wieczyste

Na dzień 31 grudnia 2020 r. Gmina posiadała 1,3353 ha gruntów oddanych w użytkowanie wieczyste, w tym 00,00 ha z przeznaczeniem na działalność. Nie było dochodów z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste.

ROZDZIAŁ XI POMOC SPOŁECZNA

XI.1. Działania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalach Oleckich.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalach Oleckich jest budżetową jednostką organizacyjną Gminy Kowale Oleckie, która wykonuje zadania własne gminy i zadania zlecone gminie z zakresu: pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego „500+”, świadczenia „Dobry Start”, Karty Dużej Rodziny, ustawy „Za Życiem”, programu „Czyste powietrze”.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń (np.: zasiłek celowy, zasiłek okresowy, stały),
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb,
- pracy socjalnej.

W 2020 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z zakresu pomocy społecznej w postaci świadczeń pieniężnych objął pomocą 332 osoby, zaś w postaci świadczeń niepieniężnych 77 osób. Ponadto pomoc finansową otrzymały rodziny zastępcze i Dom Dziecka (za dzieci tam umieszczone).

XI.2. Pomoc środowiskowa i organizacja społeczności lokalnej.

W 2020 roku obowiązywały niezmiennie zasady przyznawania pomocy. Zmianie nie uległa wysokość kryteriów kwalifikujących do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i wynoszą one: 528,00 zł na osobę w rodzinie - 701,00 zł na osobę samotną - 645,00 zł maksymalna wysokość zasiłku stałego - 308,00 zł za 1 ha przeliczeniowy. W 2020 roku wpłynęło do GOPS 2688 wniosków o przyznanie pomocy w różnej formie tzw. finansowej i niefinansowej, udzielenie informacji, wypełnienie wniosków. W tym 1747 wyłącznie na pomoc społeczną, 48 wniosków na 500+, 206 na świadczenia rodzinne, 38 na zasiłek pielęgnacyjny, 21 na specjalny zasiłek dla opiekuna, 28 na świadczenie rodzicielskie, 53 na fundusz alimentacyjny, na świadczenie „Dobry Start” 371 wniosków, na świadczenia z tytułu urodzenia dziecka tzw. becikowe 39, na pomoc w ramach programu czyste powietrze 7, ogólnych pism w sprawie świadczeń rodzinnych 108. W całym 2020 roku wydano 1635 decyzji w tym 22 decyzje odmowne.

Poza tym w 2020 roku GOPS w Kowalach Oleckich sporządził 348 miesięcznych meldunków, w tym 152 meldunki w sprawie koronawirusa i 8 w ramach programu „Wspieraj seniora” 79 sprawozdań kwartalnych dotyczących rozliczenia dotacji, 46 sprawozdań kwartalnych, półrocznych i rocznych, 27 jednorazowych MRPIPS oraz 18 jednorazowych W-MUW. Łącznie w 2020 r. ośrodek sporządził 514 sprawozdań.

Na terenie gminy pracę socjalną wykonuje 3 pracowników socjalnych.

Praca socjalna świadczona jest w następującej formie:

- podejmowanie działań zmierzających do zabezpieczenia przed skutkami silnych mrozów, zaopatrywanie podopiecznych w opał oraz żywność,
- pomoc podopiecznym w wypełnianiu wniosków na ustalenie stopnia niepełnosprawności,
- pomoc przy składaniu wniosku o dowód osobisty,
- objęcie dożywianiem w szkole dzieci i młodzieży,
- pomoc w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych, działania mediacyjne,
- motywowanie osób zagrożonych alkoholizmem do podjęcia leczenia,
- pomoc w załatwieniu pobytu i dotarciu do szpitala,
- pomoc oraz udzielenie informacji w uzyskaniu świadczenia w formie dodatku mieszkaniowego,
- działania interwencyjne w sytuacji osób czy rodzin zagrożonych, potrzebujących pomocy,
- udzielanie osobom zgłaszającym się pełnej informacji o przysługujących im świadczeniach i dostępnych formach pomocy,
- pomoc w uzyskaniu świadczeń emerytalno - rentowych,
- organizowanie przewozu osób do DPS,
- pomoc w uzyskaniu skierowania na turnusy rehabilitacyjne,
- pomoc w uzyskaniu świadczeń materialnych PFRON,
- pomoc w zorganizowaniu wyjazdu dzieci na kolonie letnie,
- wsparcie w rozwiązywaniu problemu przemocy, udzielanie informacji o kompetencjach policji, sądu, prokuratury,

- pomoc w docieraniu do ośrodków interwencji kryzysowej,
- pomoc w umieszczaniu w szpitalu psychiatrycznym - za zgodą lub bez zgody w trybie nagłym,
- podjęcie działań w celu umieszczenia osoby chorej psychicznie, wymagającej całodobowej opieki w domu pomocy społecznej bez jej zgody,
- sprawianie pogrzebu,
- pomoc w uzyskaniu porady prawnej.

Łączna kwota środków finansowych na wydatki pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki w 2020 roku wyniosły: 8 705 783 zł i były o 734 290 zł wyższe w stosunku do 2019 roku.

Główne wydatki to:

- przeciwdziałanie narkomanii – 10 000 zł; (w porównaniu z rokiem 2019 wzrost o 6 000 zł),
- przeciwdziałanie alkoholizmowi – 26 768 zł; (w porównaniu z rokiem 2019 spadek o 8 162 zł),
- odpłatność za pobyt w DPS – 409 389 zł; (w porównaniu z rokiem 2019 wzrost o 27 242 zł),
- funkcjonowanie ŚDS – 832 986 zł; (w porównaniu z rokiem 2019 wzrost o 56 629 zł),
- składki na ubezpieczenie zdrowotne osób pobierających świadczenia – 14 852,21 zł; (w porównaniu z rokiem 2019 wzrost o 1 630,94 zł),
- zasiłki okresowe – 245 729 zł; (w porównaniu z rokiem 2019 spadek o 44 507 zł),
- zasiłki celowe i celowe specjalne – 400,00 zł; (w porównaniu z rokiem 2019 spadek o 37 150 zł),
- dodatki mieszkaniowe – 56 371 zł; (w porównaniu z rokiem 2019 spadek o 11 146 zł),
- zasiłki stałe – 195 409 zł; (w porównaniu z rokiem 2019 spadek o 17 027 zł),
- funkcjonowanie GOPS – 439 327 zł; (w porównaniu z rokiem 2019 spadek o 6 169 zł),
- usługi opiekuńcze – 80 601 zł; (w porównaniu z rokiem 2019 wzrost o 1 zł),
- pomoc w zakresie dożywiania – 150 000 zł; (w porównaniu z rokiem 2019 na tym samym poziomie),
- pozostała działalność – 290 zł; (w porównaniu z rokiem 2019 spadek o 34 zł),
- pomoc materialna dla uczniów – 151 260 zł; (w porównaniu z rokiem 2019 wzrost o 2 124 zł),
- świadczenia wychowawcze – 4 969 350 zł; (w porównaniu z rokiem 2019 wzrost o 754 173 zł),
- świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego – 2 086 736 zł; (w porównaniu z rokiem 2019 spadek o 7 137 zł),
- wspieranie rodziny – 15 059 zł; (w porównaniu z rokiem 2019 spadek o 17 902 zł)

XI.3. Udzielone świadczenia

Tabela.XI.2. Świadczenia w ramach zadań własnych Gminy Kowale Oleckie

	Liczba osób	Kwota (PLN)
Zasiłki stałe	40	195 409
Zasiłki okresowe	89	245 729
Zasiłki celowe i celowe specjalne, w tym:	1	400
Zasiłki celowe i celowe specjalne w ramach programu <i>Pomoc państwa w zakresie dożywiania</i>	239	94 700
Zasiłki rodzinne	160	792 038
Dodatki mieszkaniowe	37 (rodziny)	56 371
Dodatki energetyczne	18 (rodzin)	2 940
Świadczenia alimentacyjne	63	311 970
Świadczenia wychowawcze	484	4 969 350
Zasiłek pielęgnacyjny	26	2909

XI.4. Udzielone świadczenia w ramach zadań zleconych Gminie Kowale Oleckie

W 2020 r. w ramach zadań zleconych gminie tj.

- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
- wypłacania wynagrodzenia przyznanego opiekunowi przez sąd opiekuńczy,
- pomoc uchodźcom,
- pomoc cudzoziemcom – pobyt tolerowany.

Nie były udzielane świadczenia, gdyż nie była zgłaszana taka potrzeba.

XI.5. Poradnictwo specjalne

Poradnictwo specjalistyczne realizowane jest przez pracowników GOPS i świadczone osobom i rodzinom, które wykazują trudności lub wykazują konieczność wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Świadczone jest również poradnictwo specjalistyczne w zakresie psychologicznym, prawnym, rodzinnym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku oraz poradnictwo prawne w Punkcie Porad Prawnych przy Urzędzie Gminy w Kowalach Oleckich.

XI.6. Wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej

Rodzinom przeżywającym różnorodne trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej udzielane jest wsparcie w postaci usług asystenta rodziny i poradnictwa rodzinnego. W 2020 r. wsparciem w formie asystentury rodzinnej objętych było 15 rodzin,

w których pomagał 1 asystent rodziny. Zakres realizowanych w ramach usług zadań ma charakter kompleksowy, odpowiadający identyfikowanym potrzebom rodziny. Misją pracy asystenta jest towarzyszenie rodzinom w poszukiwaniu rozwiązań i podejmowaniu działań zmierzających do przezwyciężenia trudności i poprawy funkcjonowania systemu rodzinnego. Na terenie gminy nie funkcjonują placówki wsparcia dziennego typu opiekuńczo-wychowawczego.

Tabela. XI.4. Asystenci rodziny w 2018, 2019 i 2020r.

	2018	2019	2020
Liczba asystentów	1	1	1
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta	17	19	15

XI.7. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym opieki rodziców - rodzinna piecza zastępcza

Od 1 stycznia 2012 roku w związku z wejściem w życie Ustawy z 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców, sprawowana jest nad nim piecza zastępcza w formie: rodzinnej lub instytucjonalnej.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są: rodzina zastępcza (spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna) oraz domy dziecka.

Wychowankom rodzin zastępczych oraz placówek świadczona jest pomoc mająca na celu życiowe usamodzielnianie i integrację ze środowiskiem, poprzez następujące działania¹:

- przygotowanie Indywidualnych Programów Usamodzielniania,
- udzielanie pomocy pieniężnej przeznaczonej na kontynuowanie nauki,
- udzielanie jednorazowej pomocy pieniężnej przeznaczonej na usamodzielnianie,
- udzielanie pomocy pieniężnej przeznaczonej na zagospodarowanie

¹ zadanie powiatu

XI.8. Pomoc instytucjonalna świadczona przez system pomocy społecznej w Kowalach Oleckich

W sytuacjach, gdy pomoc środowiskowa jest niewystarczająca, a osoby w potrzebie wymagają specjalistycznych oddziaływań, pomoc udzielana jest w placówkach dziennych i całodobowych, które oferują różnorodny wachlarz świadczeń.

XI.9. Domy Pomocy Społecznej

Na terenie Gminy Kowale Oleckie funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Powiat Olecki. Osoby uprawnione do umieszczenia w domu pomocy społecznej kieruje się do odpowiedniego typu zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej. Na dzień 31.12.2020 r. z terenu gminy Kowale Oleckie w w/w placówkach przebywało 14 mieszkańców. Odpłatność za ich pobyt wyniosła łącznie za 2020 r. 409 389 zł.

XI.10. Ośrodki wsparcia

Ośrodki wsparcia mają za zadanie podtrzymywania sprawności psychofizycznej osób dla umożliwienia im jak najdłuższego funkcjonowania w środowisku rodzinnym, sąsiedzkim, w miejscu zamieszkania. Osoby starsze lub niepełnosprawne mogą zaspokoić potrzebę kontaktu i integracji społecznej, bez ostatecznego zerwania więzi z rodziną i środowiskiem lokalnym.

Szczególną formą ośrodków wsparcia jest na terenie Gminy Kowale Oleckie - Środowiskowy Dom Samopomocy w Kowalach Oleckich. Uczestnicy otrzymują w nim wsparcie specjalistów, a przede wszystkim – rehabilitację społeczną i usprawniającą oraz pomoc i porady. Mają także zapewnioną rozrywkę.

Tabela. XI.3. Ośrodki wsparcia w 2020 r.

	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki
Ośrodki wsparcia, w tym:	1	37	42
Środowiskowy Dom Samopomocy w Kowalach Oleckich	1	37	42

XI.11. Środowiskowy Dom Samopomocy w Kowalach Oleckich

Środowiskowy Dom Samopomocy w Kowalach Oleckich jest placówką dziennego pobytu o charakterze lokalnym i ponadlokalnym; przeznaczoną dla 37 uczestników.

ŚDS jako ośrodek wsparcia dziennego w swojej bieżącej działalności realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając oparcia społecznego osobom pełnoletnim niepełnosprawnym psychicznie i intelektualnie w stopniu znacznym i umiarkowanym oraz dla osób z lekkim stopniem niepełnosprawności intelektualnej, gdy jednocześnie występują inne sprzężone zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne.

Celem Domu jest udzielanie osobom niepełnosprawnym kompleksowego wsparcia w zaspakajaniu potrzeb, rozwiązywaniu problemów i dążeniu do samorealizacji, rehabilitacji oraz integracji z lokalnym i ponadlokalnym środowiskiem.

W Środowiskowym Domu Samopomocy w Kowalach Oleckich prowadzone są następujące treningi:

a) funkcjonowania w codziennym życiu:

- trening kulinarny,
- higieniczny, zaradności życiowej, dbałości o wygląd zewnętrzny,
- trening umiejętności praktycznych,
- trening ekonomiczny.

b) umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów:

- kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika z osobami bliskimi, sąsiadami, z innymi osobami; w czasie zakupów, w środkach komunikacji publicznej, w urzędach i instytucjach kultury,
- nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów społecznych,
- kształtowanie umiejętności współpracy i komunikowania się, asertywności.

c) spędzania czasu wolnego:

- rozwijanie zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi i telewizyjnymi, internetem,
- uczestnictwo w imprezach kulturalnych, sportowych, wyjścia do kina, muzeum,
- organizowanie wycieczek krajoznawczych,
- zwiedzanie zabytków, zawody sportowe, występy i pokazy artystyczne, zajęcia muzyczne, taniec, biblioterapia

Prowadzone jest poradnictwo psychologiczne, które obejmuje:

- 1) wsparcie psychologiczne: systematyczne, indywidualne rozmowy z poszczególnymi uczestnikami, które służyły rozwiązywaniu bieżących problemów ; współpracy i współdziałania z innymi uczestnikami, eliminowania własnych napięć.
Do pracy indywidualnej należały również badania z użyciem narzędzi psychometrycznych służących diagnozie intelektu;
- 2) grupy wsparcia - zajęcia, które dają uczestnikom możliwość doświadczania: że nie jestem sam w przeżywaniu swoich uczuć, cierpienia i lęków, a także radości i wzlotów, że potrafię pomóc komuś innemu, dać mu wsparcie, podzielić się swoim doświadczeniem, że mogę podzielić się i ujawnić swoje cierpienie lub trudne doświadczenia z historii swojego życia;
- 3) spotkania grupowe prowadzone w mniejszych podgrupach. Tematyka zajęć dostosowana do możliwości psychofizycznych, potrzeb i ograniczeń uczestników oraz spotkania w ramach społeczności terapeutycznej, współprowadzenie społeczności;
- 4) wizyty domowe; konsultacje obejmujące członków rodziny uczestnika służące pomocy w rozwiązywaniu konfliktów pomiędzy członkami rodziny.

Ośrodek Realizujemy regularną pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, którą organizują: kierownik, psycholog lub pracownicy pierwszego kontaktu. Obejmuje ona pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, wypełnianiu dokumentów, informowanie o prawach i uprawnieniach do korzystania z pomocy instytucjonalnej, uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt u lekarza, pomoc w zakupie leków i dotarciu do jednostek ochrony zdrowia, współpraca z innymi instytucjami pomocowymi; urzędem pracy, stowarzyszeniami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, pomoc w otrzymaniu dofinansowania i realizacja turnusów rehabilitacyjnych.

Terapia zajęciowa odbywa się w salach zajęć:

- zajęć edukacyjno – teatralnych
- zajęć fizjoterapeutycznych i sportowych
- zajęć artystyczno – plastycznych
- zajęć kulinarnych
- zajęć technicznych i ogrodniczych
- zajęć informatycznych

W placówce organizowanych jest szereg imprez cyklicznych, które na stałe wpisały się do kalendarza imprez i uroczystości; Spotkanie opłatkowe w okresie poprzedzającym Święta Bożego Narodzenia, Śniadanie Wielkanocne, Przegląd poezji i prozy patriotycznej, Dzień sąsiada.

W roku 2020 z powodu pandemii zaplanowane imprezy cykliczne nie odbyły się, a zajęcia z uczestnikami przez okres zawieszenia ich odbywały się w formie zdalnej. W czasie pracy zdalnej terapeuci i psycholog kontaktowali się telefonicznie z uczestnikami lub ich opiekunami. Rozmawiali o bieżących problemach uczestników, starali się niwelować napięcia związane z izolacją społeczną. Osobiście pomagali w zakupie lekarstw, dostarczali okolicznościowe paczki żywnościowe przygotowane przez ŚDS z okazji Świąt Wielkanocy i Bożego Narodzenia.

W czerwcu 2020 r. grupa 25-ciu uczestników domu oraz część pracowników wyjechała nad morze na turnus wypoczynkowy do Jantara.

W ramach zadania własnego gminy część uczestników domu korzysta z gotowych obiadów dla osób, którym taka pomoc została przyznana na podstawie decyzji administracyjnej. W 2020 roku było to 12 osób. Pozostali uczestnicy spożywają obiad przygotowany w ramach treningu kulinarnego. Śniadanie jest przygotowywane podczas porannych zajęć kulinarnych dla wszystkich uczestników, obecnych w danym dniu.

ŚDS utrzymuje współpracę z różnymi instytucjami. Należą do nich: Urząd Gminy w Kowalach Oleckich, GOPS w Kowalach Oleckich, GCK w Kowalach Oleckich, Przedszkole, Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich, Szkoły Muzyczne w Olecku i Suwałkach, PUP w Olecku, KPP w Olecku, Caritas w Ełku oraz specjalistycznymi placówkami ochrony zdrowia, SPGOZ w Kowalach Oleckich, PCPR w Olecku.

ŚDS utrzymuje także przyjazne stosunki z placówkami wsparcia, tj: DPS „Zacisze” w Kowalach Oleckich, DPS „Kalina” w Suwałkach, WTZ w Olecku, ŚDS w Suwałkach, Gołdapi, Bartoszczykach, Wronkach, Augustowie, Nowej Wsi Elckiej, Elku, Orzyszu, Ostródzie organizując lub uczestnicząc w różnych imprezach, wycieczkach i spotkaniach okolicznościowych.

W ŚDS zatrudnionych jest 10 osób; czworo pracuje w niepełnym wymiarze czasu pracy.

W roku 2021 Środowiskowy Dom Samopomocy w Kowalach Oleckich zmieni swoją siedzibę. Będzie funkcjonował w części wyremontowanego budynku po szkole podstawowej. Dzięki temu znacznie zwiększy się powierzchnia użytkowa ośrodka przeznaczona dla uczestników, powstanie nowa pracownia życia codziennego. Nowa siedziba ŚDS pozwoli na wystąpienie do Wojewody Warmińsko – Mazurskiego z wnioskiem o zwiększenie statutowej liczby miejsc w placówce do 60.

XI. 12. Świadczenia wynikające z polityki społecznej państwa i gminy

Od stycznia 2017 roku rozpoczęto realizację nowego świadczenia – jednorazowego świadczenia Za życiem, w wysokości 4 000 PLN. Przysługuje ono matce lub ojcu, opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka, u którego stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Warunkiem przyznania świadczenia jest złożenie w ciągu 12 miesięcy od narodzin dziecka wniosku wraz z odpowiednim zaświadczeniem dotyczącym stanu zdrowia dziecka (wystawionym przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego w rozumieniu Ustawy z 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii) oraz dodatkowo zaświadczeniem potwierdzającym pozostawanie matki pod opieką medyczną nie później niż od 10-tego tygodnia ciąży. Świadczenie przyznawane jest niezależnie od wysokości dochodu. W 2020 roku nie było przyznane tego typu świadczenie.

XI.13. Samodzielny Publiczny Gminny Ośrodek Zdrowia w Kowalach Oleckich

W 2020 roku SPGOZ w Kowalach Oleckich funkcjonowała na dotychczasowych zasadach na podstawie zawartych umów z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Podstawowa Opieka Zdrowotna

Świadczenia zdrowotne lekarza POZ realizowana była przez 6 lekarzy: 4 lekarzy rodzinnych, w tym jeden ze specjalizacją chorób dzieci, dwóch ze specjalizacją chorób wewnętrznych oraz lekarz radiodiagnostyk.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. zapisanych do lekarzy POZ było łącznie 3 430 pacjentów, którym udzielono w okresie 2020 roku 22 786 porad w tym 137 porad domowych.

Pacjenci mieli dostęp do świadczeń w:

- gabinecie lekarza POZ od 8.00 do 18.00 (poniedziałek – piątek),
- laboratorium analitycznym od 8.00 do 12.40 (poniedziałek – czwartek), w tym pobieranie materiału do badań od 8.00 do 10.00, a odbiór wyników po 14.00 dnia następnego,
- gabinecie zabiegowym od 8.00 do 18.00 (poniedziałek – piątek)

Świadczenia zdrowotne z zakresu pielęgniarstwa POZ z zakresu pielęgniarstwa środowiskowego wykonują dwie pielęgniarki rodzinne, które opiekują się 3 597 pacjentami, którym udzielono 1 137 porad.

Świadczenia zdrowotne z zakresu położnej POZ wykonuje położna rodzinna opiekująca się kobietami, kobietami w ciąży, położnicami i noworodkami, która wykonała 320 wizyt. Liczba złożonych deklaracji 1 849.

Świadczenia zdrowotne z zakresu medycyny szkolnej wykonuje higienistka szkolna we wszystkich szkołach na terenie gminy Kowale Oleckie. Na dzień 31 grudnia 2020 r. w szkołach zapisanych było 410 uczniów.

Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna

Świadczenie zdrowotne w zakresie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej w poradni położniczo-ginekologicznej udzielono kobietom 969 porad.

Rehabilitacja Lecznicza

Ambulatoryjne świadczenia rehabilitacyjne w gabinecie fizjoterapii leczniczej: wykonano 2 777 wizyt.

Wynik finansowy SPGOZ za 2020 rok, to zysk w wysokości 21 645,86 zł.

XI. 14. Programy profilaktyczne

Gmina na mocy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii ma za zadanie zapobiegać i prowadzić odpowiednią profilaktykę alkoholową i narkomanii, na którą przeznacza dochody z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2019 r. poz. 2277), prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych Gminy. W szczególności działania te obejmują :

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Realizacja w/w zadań stosownie do art. 4 ust. 2 cytowanej wyżej ustawy prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Kowale Oleckie, uchwalanego corocznie przez Radę Gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

W celu realizacji Gminnego programu Przeciwdziałania i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Wójt Gminy w oparciu o art. 4 ust.3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi powołał Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Celem głównym Komisji w 2020 roku było zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych na terenie Gminy Kowale Oleckie, minimalizowanie rozmiarów i natężenia tych, które aktualnie występują oraz rozwijanie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami. Cel ten został zrealizowany poprzez :

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu (zawarto umowę z Poradnią Terapii Uzależnień od Alkoholu, Narkotyków i Współuzależnienia „PROGRES” w Olecku w celu zapewnienia dostępu do bezpłatnej i kompleksowej terapii uzależnienia i współuzależnienia (w 2020 roku przeprowadzono 51 godzin psychoterapii dla osób uzależnionych i 5 godzin psychoterapii dla osób współuzależnionych),
- prowadzono działania informacyjne mające na celu podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców na temat skutków nadużywania alkoholu poprzez dystrybucję materiałów informacyjnych w postaci ulotek (udział w Kampanii „STOP! Pijanym kierowcom”, zakupiono i rozprowadzono materiały profilaktyczne do szkół Gminy z zakresu p/działania alkoholizmowi i narkomanii),
- podjęto działania zmierzające do poprawy stanu psychofizycznego i funkcjonowania społecznego osób uzależnionych od alkoholu poprzez prowadzenie rozmów motywujących przez członków Komisji (12 osób), kierowanie na badania psychiatryczno – psychologiczne osób nadużywających alkoholu (6 osób), kierowanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego (8 wniosków),
- organizowano pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym poprzez doskonalenie metod interwencji i pomocy osobom

doświadczającym przemocy w rodzinie w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty” (prowadzenie punktu Informacyjno – Konsultacyjnego), w którym motywowano, informowano o instytucjach udzielających pomocy oraz formach pomocy, które mogą być świadczone członkom tych rodzin, a także udzielano pomocy w kierowaniu do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie przymusowego leczenia odwykowego,

- prowadzono profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych (udział w Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” i „Dopalacze - powiedz stop!”, przeprowadzono warsztaty profilaktyczno – terapeutyczne wśród młodzieży szkolnej pn. „Słowa, które ranią innych”, „Jak radzić sobie z izolacją”, „Uzależnienia od komputera”.
- Przeprowadzono szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych pn. „Odpowiedzialny sprzedawca” oraz przeprowadzono kontrolę przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi, a w szczególności sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym oraz odpowiedniego oznakowania stoisk z napojami alkoholowymi (liczba przeprowadzonych kontroli w 2020 roku - 4),
- Dla potrzeb opracowania Programu, firma KOKA z Krakowa przeprowadziła w Gminie Kowale Oleckie w 2020 roku badania oraz opracowała Diagnozę lokalnych problemów społecznych, która jest podstawą opracowania celów oraz zadań Programu. Poniższe dane pochodzą z badań ankietowych przeprowadzonych wśród 218 uczniów szkół podstawowych oraz 100 dorosłych mieszkańców gminy. Celem Diagnozy lokalnych problemów społecznych w odniesieniu do dzieci i młodzieży była analiza postaw i przekonań wobec substancji psychoaktywnych (alkoholu, narkotyków, dopalaczy). Niepokojący jest fakt, iż 3% respondentów przyznało, że spożywa alkohol codziennie, także 4% pije kilka razy w tygodniu. Kilka razy w miesiącu alkohol spożywa 18% osób, zaś kilka razy w roku 25%. Należy zwrócić uwagę, iż 50% osób przyznało, że nie pije w ogóle alkoholu. Ukazuje to, iż problem alkoholu w Gminie jest dość powszechny lecz umiarkowany. Dodatkowo można zauważyć, że dorośli mieszkańcy Gminy najczęściej spożywają alkohol w domu (94%), u znajomych (88%), w pubie /restauracji (48%) oraz na świeżym powietrzu (20%). Co więcej, 2% respondentów przyznało, iż często wykonuje swoje obowiązki zawodowe pod wpływem alkoholu, natomiast 36% osób robi to rzadko. Dodatkowo 2% respondentów oświadczyło, iż zostali zatrzymani za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości.
- Ankietowani uczniowie, którzy mieli już kontakt z alkoholem przyznają, iż po raz pierwszy próbowali tej substancji : dziewczynki w wieku 8 -10 lat (6%), następnie w wieku 11 – 13 lat (24%), kolejno w wieku 14 – 16 lat (53%), a także w wieku powyżej 17 lat (18%) i chłopcy w wieku 8 – 10 lat (44%), następnie w wieku 11 – 13 lat (28%) oraz w wieku 14 – 16 lat (24%). Respondenci deklarują, że po raz pierwszy spróbowali alkoholu między innymi podczas uroczystości rodzinnej. Takiej odpowiedzi udzieliło 39% chłopców oraz 47% dziewcząt. Kolejne 11% dziewczynek i 19% chłopców odpowiedziało, że spożywało alkohol pod nieobecność rodziców w domu. Często też przyznawali, że kupowali alkohol samodzielnie lub prosili kogoś o kupno (11%).

Źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Program przeciwdziałania narkomanii

Przeciwdziałanie i zwalczanie narkomanii jest zadaniem własnym gminy, którego realizacja wynika z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 18 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1378) oraz art. 10 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050)

W myśl powyższej ustawy przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności przez:

- działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą;
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych;
- ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych;
- nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii;
- zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii;

Głównym celem Programu jest :

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów narkomanii,

Dla potrzeb opracowania Programu, firma KOKA z Krakowa przeprowadziła w Gminie Kowale Oleckie w 2020 roku badania oraz opracowała Diagnozę Lokalnych Problemów Społecznych, która jest podstawą opracowania celów oraz zadań Programu. Poniższe dane pochodzą z badań ankietowych przeprowadzonych wśród 218 uczniów szkół podstawowych oraz 100 dorosłych mieszkańców gminy. Celem Diagnozy lokalnych problemów społecznych w odniesieniu do dzieci i młodzieży była analiza postaw i przekonań wobec substancji psychoaktywnych (alkoholu, narkotyków, dopalaczy). Podczas badań przeprowadzonych na terenie Gminy Kowale Oleckie wyróżniono zasadnicze problemy, jakie pojawiły się w wypowiedziach dzieci i młodzieży. Poniżej przedstawiono wybrane wyniki przeprowadzonych badań:

Na pytanie „czy kiedykolwiek próbowałeś narkotyków lub dopalaczy?” wśród uczniów najczęściej pojawiała się odpowiedź, że ten problem ich nie dotyczy, twierdząco

odpowiedziało 97% chłopców i 98% dziewczynek. Uczniowie zapytani o rodzaj zażytej substancji, odpowiadali następująco.. Wśród dziewczynek najpopularniejszymi odpowiedziami były : marihuana i kokaina (po 50%). Chłopcy wybierali najczęściej amfetaminę (25%). Uczniowie, którzy mieli styczność z narkotykami, zażywali je głównie ze znajomymi na podwórku oraz na dyskotecie. Jak wynika z odpowiedzi uczniów, zdobycie substancji psychoaktywnych nie jest niemożliwe. Znaczna liczba chłopców i dziewczynek deklaruje, że zdobyli narkotyki od swoich znajomych. Z udzielonych wypowiedzi wynika, iż chłopcy m.in. głównie próbują narkotyków z chęci dobrej zabawy oraz ciekawości (33%). Dziewczyny również próbowały zakazanych substancji m.in. z powodu: by dobrze się bawić oraz z ciekawości (50%). Wszystkich ankietowanych zapytano o trudność zdobycia narkotyków i dopalaczy w ich miejscowości. Uczniowie odpowiadali bardzo podobnie. Większość uczniów obu płci, uważa ,że pozyskanie substancji psychoaktywnych w ich najbliższym otoczeniu jest trudne (55% dziewczynek, 40% chłopców). Natomiast 7% chłopców oraz 6% dziewczynek, twierdzi, że jest to łatwe. Zdecydowanie większość młodych respondentów przyznała zdecydowanie, że narkotyki i dopalacze są szkodliwe dla zdrowia (78% dziewczynek i 75% chłopców).

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2016-2020 jest współrealizowany z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Środki finansowe na realizację zadań wynikających z Programu pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii jest realizowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy współudziale organizacji pozarządowych, a także gminnych jednostek organizacyjnych.

ROZDZIAŁ XII BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

XII.1. Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych

Na terenie gminy Kowale Oleckie działają n/w jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych:

- 1) Ochotnicza Straż Pożarna w Kowalach Oleckich,
- 2) Ochotnicza Straż Pożarna w Sokółkach,
- 3) Ochotnicza Straż Pożarna w Lakielach,

Jednostka OSP Kowale Oleckie od 1995 roku włączona jest do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego.

Wyposażenie i wyszkolenie członków w OSP umożliwia podejmowanie działań ratowniczo-gaśniczych, ratownictwa technicznego i drogowego, ratownictwa medycznego. Jednostki wyposażone są w system DSP pozwalający na alarmowanie członków ze stanowiska kierowania PSP w Olecku oraz aplikację mobilną eRemiza.

Inwestycje i remonty strażnic:

Ochotnicza Straż Pożarna w Sokółkach:

W związku ze złym stanem technicznym obiektu remizy i zakupem nowego lekkiego pojazdu ratowniczo-gaśniczego marki Iveco niezbędnym było zmodernizowanie i wyremontowanie remizy. W miesiącu marcu 2020 r. został złożony wniosek o udzielenie Gminie Kowale Oleckie z Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego pomocy finansowej projektu „Modernizacja budynku strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Sokółkach”. Wniosek otrzymał pozytywną akceptację, po której podpisano umowę na dofinansowanie w kwocie 40 000,00 zł. Łączna kwota wykonanych prac wyniosła 97 000,00 zł.

Ze środków z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji został zakupiony zestaw do wyważania drzwi „LUKAS” o wartości 10 000,00 zł. Ochotnicza Straż Pożarna w Kowalach Oleckich ze środków z Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego wykonała własną pracą ochotników remont placu manewrowego za kwotę 7 883,00 zł.

Szkolenia (w PSP)

W 2020 roku odbyły się: Kurs kierowców konserwatorów OSP, w którym uczestniczył jeden strażak ochotnik z OSP w Kowalach Oleckich.

Tabela.XII.1. Stan organizacyjny i działania OSP

Nazwa OSP	Liczba członków			Prowadzone działania		
	Zwyczajnych	Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza	Uprawnionych do działań	Pożary	Miejscowe zagrożenia	Razem
Kowale Oleckie	33	20	31	17	36	53
Sokółki	18	0	11	7	7	14
Lakiele	12	0	7	1	1	2

Tabela. XII.2.Wykaz sprzętu Pożarniczego w OSP

Rodzaj sprzętu	Nazwa sprzętu	Ilość sprzętu w jednostce OSP		
		Kowale Oleckie	Sokółki	Lakiele
Pojazdy	Mercedes-Benz Atego GBA 2,5/16	1	0	0
	Jelcz 325 GCBA 5/32	1	0	0
	Iveco Daily	0	1	0

	Żuk A-06	0	0	1
Sprzęt silnikowy	Motopompa Tohatsu	1	0	0
	Pompa szlamowa	3	1	0
	Pompa pływająca Niagara	1	1	0
	Zestaw ratownictwa technicznego	1	1	0
	Pilarka do drewna	2	2	1
	Piła do betonu i stali	1	0	0
	Agregat prądotwórczy	3	0	0

XII.2. Zarządzanie kryzysowe

W Gminie Kowale Oleckie funkcjonuje Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego w składzie:

1. Przewodniczący Zespołu – Wójt Gminy Krzysztof Locman
2. Z-ca Przewodniczącego – Sekretarz Gminy Teresa Kołodzińska – Sieńko
3. Inspektor ds. OC i ZK – Zygmunt Marek Karbowski
4. p.o. Kierownika Referatu ds. Infrastruktury Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Ewidencji Działalności Gospodarczej – Piotr Masalski
5. Referat IGKiM EDG – Podinspektor Tomasz Kosobudzki
6. Referat IGKiM EDG – Inspektor Maciej Kozłowski
7. Referat IGKiM EDG – Podinspektor Patryk Truchan
8. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – Joanna Kowalewska
9. Komendant Gminny OSP – Artur Brodowski
10. Informatyk – Wojciech Kacprzyk

Zespół raz w kwartale odbywał planowe posiedzenia, w okresie ograniczeń w kontaktach osobistych zaproszeni gości i dyrektorzy instytucji gminnych uczestniczą w posiedzeniach online, podczas których każdorazowo analizowano aktualną sytuację na obszarze gminy w różnych aspektach życia i funkcjonowania mieszkańców.

Poddawano ocenie możliwość wystąpienia lokalnych zagrożeń, jak również skuteczność zarządzania infrastrukturą gminną.

XII.3. Obrona cywilna

Szefem Obrony Cywilnej Gminy Kowale Oleckie jest Wójt Gminy. W celu zapewnienia uzyskania informacji o zagrożeniach oraz ostrzegania i alarmowania ludności w sytuacji ich wystąpienia, stworzono na terenie Gminy Kowale Oleckie:

1. System Wczesnego Ostrzegania (SWO) – funkcjonujący w czasie pokoju,
2. System Wykrywania i Alarmowania (SWA) – działający w stanie kryzysu i w czasie wojny.

W 2020 roku zgodnie z Zarządzeniem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w dniach 1 sierpnia o godz. 17.00 oraz 1 września o godz. 12.00 przeprowadzono treningi Wojewódzkiego Systemu Wykrywania Skażeń i Alarmowania polegające na włączeniu wszystkich syren alarmowych na terenie Gminy Kowale Oleckie – odwołanie alarmu (ciągły dźwięk syreny w czasie jednej minuty). Do alarmowania wykorzystywane są syreny alarmowe w jednostkach OSP.

ROZDZIAŁ XIII MAJĄTEK I BUDŻET GMINY

XIII.1. Wykonanie budżetu

Polityka finansowa Gminy Kowale Oleckie realizowana jest w oparciu o uchwałę budżetową corocznie uchwalaną przez Radę Gminy Kowale Oleckie, która określa źródła dochodów, kierunki wydatkowania środków oraz przychody i rozchody budżetu.

Wykonanie budżetu gminy Kowale Oleckie w 2020 roku (w zł):

Dochody wyniosły **30 378 354,67 zł**, a wydatki **30 016 509,67 zł**.

Budżet Gminy Kowale Oleckie w 2020 roku zamknął się nadwyżką w wysokości **361 845,00 zł**.

XIII.2. Dochody

W 2020 roku dochody budżetu Gminy Kowale Oleckie wyniosły **30 378 354,67 zł**.

Tabela.XIII.1. Wykonanie dochodów budżetowych Gminy Kowale Oleckie w 2020 roku wg źródeł powstania (w zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie dochodów za 2020 r. (w zł)	Udział w dochodach ogółem (w %)
I. Dochody własne (na wysokość których ma wpływ Gmina)	5 921 811,91	19,49
1. Podatki lokalne (od nieruchomości, od środków transportu, rolny i leśny)	2 793 950,17	9,20

2. Podatki pobierane przez urzędy skarbowe (od czynności cywilnoprawnych, od spadków i darowizn, karta podatkowa)	150 284,20	0,49
3. Dochody z mienia (m.in. najem i dzierżawa majątku, sprzedaż majątku)	194 077,83	0,64
4. Opłata za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	78 752,66	0,26
5. Opłata za gospodarowanie odpadami	1 003 476,80	3,30
6. Inne dochody	1 701 270,25	5,60
II. Udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	1 903 371,98	6,27
1. Podatek dochodowy od osób fizycznych	1 883 526,00	6,20
2. Podatek dochodowy od osób prawnych	19 845,98	0,07
III. Subwencje	9 061 349,00	29,83
IV. Dotacje	10 806 902,20	35,57
V. Środki ze źródeł zagranicznych związane z realizacją programów unijnych	225 943,82	0,74
VI. Środki z Funduszu Dróg Samorządowych	326 678,76	1,08
VII. Środki z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych	2 132 297,00	7,02
Dochody ogółem	30 378 354,67	100,00

XIII. 3. Wydatki

Tabela. XIII.3. Wykonanie wydatków budżetowych Gminy Kowale Oleckie za 2020 rok wg działów klasyfikacji wydatków budżetowych (w zł)

Lp.	Nazwa działu klasyfikacji wydatków	Wykonanie wydatków za 2020 r. (w zł)	Udział w wydatkach ogółem (w %)
1.	Rolnictwo i łowiectwo	851 538,05	2,84
2.	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	349 071,01	1,16
3.	Transport i łączność	2 890 198,76	9,63
5.	Gospodarka mieszkaniowa	36 038,71	0,12
6.	Działalność usługowa	149 623,70	0,50
7.	Administracja publiczna	2 453 737,67	8,17
8.	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	52 507,84	0,17
9.	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	255 702,66	0,85
10.	Obsługa długu publicznego	64 664,49	0,22
11.	Różne rozliczenia	0,00	
12.	Oświata i wychowanie	8 431 659,24	28,09
13.	Ochrona zdrowia	28 058,14	0,09

14.	Pomoc społeczna	3 538 092,08	11,79
15.	Edukacyjna opieka wychowawcza	676 998,07	2,26
16.	Rodzina	7 350 511,25	24,49
17.	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 352 783,85	7,84
18.	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	523 264,88	1,74
19.	Kultura fizyczna	12 059,27	0,04
Wydatki ogółem		30 016 509,67	100,00

Gmina ponosiła wydatki na realizację zadań, zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym. Znaczną część środków - blisko 7,3 mln zł stanowiły wydatki na zadania oświatowo-wychowawcze. Największą część wydatków budżetowych stanowiły wydatki związane z różnymi formami i programami w zakresie pomocy społecznej. Wydatki na ten cel łącznie zamknęły się kwotą ponad 8,9 mln zł. Na wydatki majątkowe Gmina przeznaczyła w 2020 roku blisko 5,7 mln zł.

Tabela. XIII.4. Wydatki i dochody na 1 mieszkańca w 2020 roku (w zł)

Dochody ogółem na 1 mieszkańca	6 216,15
Wydatki ogółem na 1 mieszkańca	6 142,11

*liczba mieszkańców w 2020 r. w Gminie Kowale Oleckie 4 887.

XIII.4. Przychody i rozchody

Gmina Kowale Oleckie zaciągnęła kredyt na spłatę wcześniej zaciąganych zobowiązań z tytułu kredytów i sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w kwocie 2 555 100,00 zł. Przychody budżetu Gminy Kowale Oleckie w 2020 roku wyniosły 4 560 913,27 zł. Na przychody złożyły się:

- kredyt w kwocie 2 555 100,00 zł,
- niewykorzystane środki pieniężne, których mowa w art. 217 ust.2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w kwocie 14 076,89 zł,
- wolne środki w kwocie 1 991 736,28 zł.

Rozchody wiązały się przede wszystkim ze spłatą kredytów w wysokości 847 300,00 zł.

Zadłużenie Gminy Kowale Oleckie na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosi 4 679 303,00 zł.

Inwestycje w 2020 r. o łącznej wartości blisko 5,7 mln zł

- Zagospodarowanie działki nr ew. 557/104 w Kowalach Oleckich z przeznaczeniem na dojazd do garaży i połączenia ul. Polnej z ul. Wspólną,
- Przebudowa gminnej drogi publicznej Nr 138048N, relacji Pogorzelska gm. Gołdap – Borkowina,
- Zaprojektowanie i wykonanie przebudowy gminnej drogi wewnętrznej łączącej ul. Witosa z ul. Usługową w Kowalach Oleckich,
- Przebudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Żydy od km 0+000 do km 0+537,90,
- Przebudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Piastowo od km 0+000 do km 0+277,

- Zaprojektowanie i wykonanie przebudowy gminnej drogi publicznej Nr 138006N i Nr 138007N w miejscowości Zawady Oleckie,
- Przebudowa gminnej drogi publicznej nr 138042N ul. Poprzeczna w Kowalach Oleckich,
- Zaprojektowanie i wykonanie przebudowy gminnej drogi publicznej nr 138072N w miejscowości Stożne,
- Zakup działek na mienie Gminy,
- Modernizacja budynku strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Sokółkach,
- Przebudowa ze zmianą sposobu użytkowania budynku Szkoły Podstawowej w Kowalach Oleckich na Przedszkole, Środowiskowy Dom Samopomocy oraz Jadłodajnię
(uchwała Nr RG.0007.166.2020 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 29.12.2020r. w sprawie ustalenia wykazu wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2020),
- Modernizacja kuchni przy ul. Kościuszki 88 w Kowalach Oleckich,
- Utworzenie Klubu "Senior+" w Kowalach Oleckich,
- Zakup ciągnika wraz z urządzeniami do obsługi mienia komunalnego.

ROZDZIAŁ XV ZAKOŃCZENIE

Raport dotyczy szczególnego okresu funkcjonowania samorządu gminnego w dobie pandemii Covid –19. Wprowadzony reżim sanitarny i nałożone obostrzenia w sposób istotny utrudniły Nam normalne funkcjonowanie oraz realizację wielu zadań. Szczególnie dotyczyło to obszaru bieżącej obsługi mieszkańca, oświaty, kultury i sportu. Staraliśmy się realizować przyjęte plany i dostosowywać się do nowych wyzwań narzuconych nam w czasie pandemii. Pandemia znacząco wpłynęła na Nasze życie codzienne, rodzinne, społeczne, kulturalne, gospodarcze i polityczne. Pomimo wielu trudności cieszy fakt, że udało się Nam zrealizować wiele priorytetowych zadań ukierunkowanych zarówno na przebudowę i poprawę jakości dróg gminnych, jak również na utworzenie klubu seniora, przebudowę budynku szkolnego na dom samopomocy i przedszkole, zakup koparko-ładowarki oraz ciągnika wraz z wielofunkcyjnym osprzętem. Podjęliśmy wiele działań zmierzających do zwiększenia pozyskania środków finansowych z różnych źródeł, w celu realizacji jak największej ilości zadań inwestycyjnych. Realizacja wielu przedsięwzięć nie byłaby możliwa, bez pracy radnych gminy – organu decyzyjnego, sołtysów, pracowników urzędu i pracowników gminnych jednostek organizacyjnych, a także liderów lokalnych i społeczników.

Analizując dane zawarte w dokumencie należy stwierdzić, że w Gminie Kowale Oleckie w 2020 r. (zgodnie ze stałą tendencją utrzymującą się już od kilku lat) nadal następował znaczący spadek liczby mieszkańców. W 2020 roku wyniósł on 89 mieszkańców i był spowodowany głównie migracją oraz spadkiem wskaźnika liczby urodzeń do liczby zgonów. Przytoczone dane potwierdzają ogólną tendencję polegającą na dalszym rozwoju obszarów metropolitalnych i dużych centrów życia społecznego między innymi na zwiększaniu się

liczby mieszkańców, kosztem obszarów słabiej zurbanizowanych, wiejskich. W oświacie w 2020 r. nadal odczuwane są skutki reformy edukacji w postaci spadku liczby uczniów (poza zmianami demograficznymi) i tym samym konieczność zwiększenia dofinansowania zadań oświatowych przez Gminę w wysokości ponad 40% kosztów łącznych, jakie są niezbędne do jej funkcjonowania.

Uważam, że bardzo odpowiedzialnie stawiamy przed sobą realne cele, tak aby wszystkie zamierzenia, zadania inwestycyjne, społeczne, oświatowe były realizowane w pełnym zakresie. Osobiście uważam, że w 2020 roku podobnie jak w latach ubiegłych udało się nam wspólnie zrobić wiele, a to dlatego, że w centrum wszystkich działań samorządu było zawsze dobro mieszkańca Naszej Gminy. Obszarem, w którym w dalszym ciągu Gmina Kowale Oleckie nie może realnie rozwiązać problemu jest gospodarka ściekowa, w tym budowa oczyszczalni przydomowych na terenach nieskanalizowanych. Niestety ostatnie nabory konkursowe w ramach PROW miały miejsce 4 lata temu, a żadne inne programy, takie jak regionalne, czy też krajowe nie przewidywały wsparcia w tym obszarze dla terenów wiejskich.

Dziękuję Państwu za kolejny rok, myślę, że udanej współpracy. Zachęcam Państwa do lektury dokumentu i podzielenie się własnymi uwagami.

Wójt Gminy
Kowale Oleckie
/-/ Krzysztof Locman